...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...ПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 283 (8190)
ДЕКАБРИИН 4
ВТОРНИК
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...ммунизм байгуулга—олон миллион зоной үүсхэн зохёохы хэрэг мүн

...ргаадахи табанжэлэй нэгэдэхи жэ...үүлшын һарада манай орон оро...зохёон байгуулхы амгалан ажалай ...хэ фронтһоо баясхаланта шэнэ ...эсэлнүүд—предприяти бүхэнэй ...абаринуудаа дүүргэхын ба үлүү...үүргэхын түлөө дэлгэрһэн социа...ческэ мүрысоонэй үедэ туйлагда...амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд ...ерэхэ тудам абтана. Орон доторхи ...й томо Магнитогорско металлур...ка комбинадай доменщигууд арбан ...һарынгаа даалгабарие болзор... урид дүүргээд, олон мянган тон...эрэм түсэбһөө гадуур үгөө, оорын ...химдаруулһанай ашаар түсэбһөө ...р 10 миллион үлүүтэй түхэригэй ...та хээ. Татарай нефтяной про...енность шэнгэн түлншэ абаха ар...нэгэн һарынгаа түсэбые бол...рөнь урид дүүргээ. Хэдэн ...ад ба мянгаад түрүү заводууд, ...жанууд, барилганууд, колхозууд, ...үүд болон совхозууд энэ жэлэйн ...үсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, ...скэ олон миллион патриодууд ажа... гайхамшагта шэнэ илалтануудые ...ба.

...СР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ ...адахи табанжэлэй түсэбэй даалга...уудые дүүргэхын ба үлүүлэн ...эхын түлөө бүгэдэарадай социа...ческэ мүрысоо дэлгэрүүлхэ тухай ...унистическэ партиин түүхэтэ XX ...ын уряае советскэ арадай нэгэн ...тайгаар угтаһые хүдэлмэришэд, ...янигууд болон интеллигенциин ...й хүсэтэ дэбжэлтэ, тэдэнэй зо... байгуулхы үүсхэл эдэбхи харуул...ургаадахи табанжэлэй түсэбые ...үлгэ социалистическэ экономикые ...өөхэ, арад зоной хэрэглэдэг зүйл...не элбэг болгохо зорилго шиид... манай орондо коммунистическэ ...ство байгуулха хэрэгтэ бүри ехэ ...й боложо үгэхэ гэжэ советскэ хү...һайн мэдэнэ.

...уехэ Ленинэй захяануудые шууд ...р бэелүүлэн, Коммунистическэ ...й хадаа шэнэ, коммунистическэ об...во байгуулха шэн зоригто ажал ...мэридэ манай арадые зоригжуул...һэн бодото, творческо социализм ...ые арад зон өөһэдөө үүсхэл гарга...айгуулдаг юм, ажалай бүтээсые ...элүүлхын түлөө, бүхы обществын ...лэмжые хангадаг ороохо таряа...нүүрһэнэй, түмэрэй болон бусад ...уктнуудай пүүд бүхэнэй түлөө ...эй хүдэлмэришэдэй шэн зоригтой... хэсүү бэрхэ ажалые дабажа орол... гаргаһан сагтань лэ коммунизм ...улагдажа эхилдэг юм гэһэн Лени...суртал бодол олон түмэнэй ухаан ...элдэ гүнзэгыгөөр нэбтэрэн орожо ...н.

...ммунизм байгуулха гээшэ про...нуудые элбэг ехээр бүтээн гарга...манай обществын хэрэглэмжые хү...эр хангажа шадахаар материальна ...дбэрние болон духовно культурые ...өөһэн ябадал болоно гэжэ советскэ ...үд һайнаар мэдэнэ. Советскэ заса...үшөө түрүүшын жэлнүүдтэ комму...ческэ байгуулалтын асари ехэ зо...онууд тухай хэлэхэдээ, манай бү...ронние ажахын талаар һэргээхэ, ...э үеын эрдэм ухаанда болон тех...нэ үндэһэлэн промышленностие ...й хүдөө ажахые һэргээн бодхоохо, ...дхэн байгуулха ба хүгжөөхэ шу... байһан тухай В. И. Ленин заагаа ...

...дэлмэришэд ба таряашадай холбоо ...аан, манай уужам ехэ орон дотор ...уудаг хэдэн олон миллион хүнүү...үсэл зориг болон шадабариһаа ...й нэгэн дура хүсэл байгуулжа, тэ...е коммунизм байгуулгада зо...ха гээшэ шэнэ, социалистическэ ...мико байгуулха асари ехэ энэ шу... хэрэгые шиидхэжэ шадаха баа...г хүсэн мүн гэжэ Ленин тоолодог ...н юм.

...уехэ баатарлиг арадай энэ нэгэн ...й зориг манай орон дотор Комму...ческэ партиин сэсэн мэргэн хү...реэр байгуулагдаа. Олон миллион ...зоной эбдэршэгүй энэ хүсэл зори... гайхамшагта юумэ зохёон бай...ка шадаха байна. Советскэ арадай ...туйлалтануудые—Советскэ Союзай ...мическа талаараа түргэноор хүг...ые, тэрэнэй хүндэ индустриин ехэ ...тые, социалистическэ хүдөө ажа...дэбжэлтые, соёл культура, эрдэм ...й болон техникын ехээр хүгжэлтые ...э хэншье арсажа шадахагүй байна.

...оветскэ засаг дээрэ бүхы оронние ...рификацилгые нэмэбэл коммунизм ...но» гэжэ Ленин хэлээ һэн. Ле...э энэ хараа бодолые батаар ба...лан манай парти, советскэ бүхы ...түрэл орон дотороо хүсэтэ элек...анцинуудые олоор барва. Волгые ...д үзээл! Ородой энэ агууехэ мүрэн ...Иваньковско, Углическа, Рыбин...Горьковско, Куйбышевска гидро...ростанцинууд баригданхай, мүн ...инградска хүсэтэ гидроэлектростанциин барилга түлэг дундаа ябажа байна. Мүнөө эдэ электростанцинуудай хүсэннинь революциин урда тээхи России бүхы электростанцинуудай нийтэ хүсэнһөө хоёр дахин ехэ юм, тиихэдэ Куйбышевска ГЭС Европодохи эгээн томо гидростанци болоно. Днепр мүрэн дээрэхи алдарта Днепрогэстэй хамта Каховско гидроэлектростанци промышленна предприятинуудта болон хүдөө нютагуудта электроэнерги үгэжэ байна. Уралай болон Сибириин мүрэнүүд дээрэ томо электростанцинууд баригдажа байна, тэдэнэй зариманиинь ашаглалгада оронхой.

Оронние тон ехэ хэмжээтэйгээр электрификацилга, мүн тэрэнэй индустриальна хүсэнэй ургалта социалистическэ системын булюу һайн байһые эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ 35 миллион үлүүтэй гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглажа, мүнөө жэлдэ ороохото культурануудай ургасые хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр абажа, малажалай продукт абалгые дээшэлүүлжэ, манай хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ туйлагдаһан онсо ехэ амжалтанууд Советскэ социалистическэ экономикын булюу һайн байһые, манай ороной үйлэдбэриин хүсэнэй барагдашагүй ехэ байһые эли тодоор харуулна.

Коммунизмын материально-техническэ база байгуулгада туйлагдаһан ехэ амжалтанууд, бэе бэедээ ашагтай туһатай нягта харилсаа холбоо социалистическэ лагериин оронуудай хоорондо байгуулга манай социалистическэ экономикые саашадань хүгжөөхэ ехэ арга боломжо олгоно. Манай арадай шэн зоригто ажал, ороной экономикодо зорюулагдаһан угаа ехэ хэмжээнэй мүнгэн зоори, эрдэм ухаанай болон техникын шэнэ шэнэ туйлалтанууд, тэрэ тоодо атомай хүсые амгалан ажалда хэрэглэлгэшье, улам бүри ехэ үрэ дүн үгэжэ, ажалшадай ажабайдалые болон культурые шууд саашань дээшэлүүлхэ арга олгохо байна.

Коммунизм ажал хоёр хоорондоо таһаршагүй холбоотой юм. Коммунизм байгуулжа байһан советскэ хүнүүд манай Эхэ ороной хүсэ шадал, мүн арадаймнайшье ажабайдал оломиллион зоной зохёон байгуулхы амгалан ажалһаа дулдыдана гэжэ мэдэрнэ. Үнэхөөрөөл арадай, эгээн демократическа байгууламжа бологшо социалистическэ байгууламжын оршожо байгша үедэ хэдэн олон миллион ажалшад үнэхөөрөөл зохёон байгуулхы сүлөөтэ ажал эрхилжэ, бэлиг шадабаряа үргэноор дэлгэрүүлхэ аргатай болоо.

Коммунистическэ парти шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй парти болоно гэжэ Ленин нэрлэһэн юм. Тиин, манай арадта, социалистическэ обществодо ашатай туһатай ямаршье үүсхэлые манай парти дэмжэдэг. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолоор Донбассай шахтануудта салин хүлһэ түлэхэ шэнэ гурим тогтоогдоо. Иимэ гурим ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар горняк бүхэнэй материальна урмашалые болон участок болон бригадын түсэбөө бүхы дээрэнь дүүргэхын түлөө хамтын харюусалгые дээшэлүүлнэ.

Ухаалан зохёолгын дурадхалнууд улам олоор ородог болоо. Тэдэнние ажал хүдэлмэридэ нэбтэрүүлгэ арадай мүнгэн зөөри алмаха барагдашагүй ехэ арга боломжо олгоно.

Манай хүдөө нютагуудта патриотическа үүсхэл олоор гарадаг байна. Олон түрүү колхозууд болон совхозууд хүдөө ажахын продукт элбэг ехээр абадаг болохо гэһэн зургаадахи табанжэлэй даалгабаринуудые мүнөө жэлдэ дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Советскэ ороной олонациональна арадай дунда оюун бэлигтэн олон юм. Коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ, агуу ехэ зорилгоёо бэелүүлхэ замдань тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдһээ айдаггүй, эрэлхэг зоригтой хүнүүд—ажалай баатарнууд, ажахын болон культурна байгуулалтын элдэб һалбаринуудай гайхамшагта эмхидхэгшэд ба хүтэлбэрилэгшэд бии болоно.

Олониитын зохёон байгуулхы үүсхэл эдэбхиие дэбжээхэ, бүхы шэнэ түрүү юумые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ, дутуунуудые зоримгойгоор шүүмжэлхэ, манай урагшаа дабшалгада һаад хэдэг гээгдэнги ябадалые зайсуулха, коммунизмын удха шэнжэтэй бүхы шэнэ юумые нягтаар, дуратайгаар, ленинскэ ёһоор бадаруулха гээшэ манай партийна ба комсомольско, советскэ, ажахын болон профсоюзна организацинуудай уялга болоно. Игэжэ манай Коммунистическэ парти бидэнние һургана, иимэ юумэ хэхыемнай тэрэнэй түүхэтэ XX съездын шиидхэбэринүүд бидэнние уряална!

(«Правдын» декабриин 2-ой түрүү бэшэгһээ).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Уранзохёолшо Н. С. Тихоновые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

...анзохёолшо Н. С. Тихоновэй ...өөр жара наһа гүйсэһэнтэйнь ...рамдуулан, советскэ уранзо...й литературые хүгжөөхэ хэрэгтэ элитэ ехэ габьяатай байһыень тэмдэглэжэ, нүхэр **Тихонов** Николай Семеновичые **Ленинэй** орденоор шагнаха.

...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.
...сква, Кремль. 1956 оной декабриин 1.

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Георгий Константинович ЖУКОВ.

Нүхэр Жуков Георгий Константиновичта

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет болбол онсо шалгарһан полководец, Коммунистическэ партиин болон Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша Танние жара наһа гүйсэһэнтэйтнай дашарамдуулан халуунаар амаршална.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулха, Социалистическэ Эхэ ороноо хамгаалха хэрэгтэ Танай ехэ габьяатай байһые Коммунистическэ парти, советскэ арад үндэрөөр сэгнэнэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүшэр шанга үедэ манай Эхэ ороной сүлөөтэ эрхын ба бэеэ даанхай байдалай түлөө шиидхэхы удхашанартай байлдаануудай болоходо советскэ сэрэгүүдые Та шадамар бэрхээр ба эрэлхэг зоригтойгоор хүтэлбэрилөөт. Амгалан тайбан үедэ Советскэ гүрэнэй саашанхи байгуулалтада, ороной өөрыгөө хамгаалха шадабарие бэхижүүлхэ хэрэгтэ Та бүхы хүсэеэ, эрдэм мэргэжэлээ бүримүһэн зорюулнат.

Манай хани ба нүхэр, хүндэтэ Георгий Константинович, үшөө олон жэлдэ элүүр мэндэ ябажа, советскэ арадай аша туһада, коммунизмын илалтын аша туһада үрэ ехэтэйгээр саашадаа ажаллахыетнай Танда үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Герой Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковые Ленинэй орденоор, „Алтан одон" гэжэ дүрбэдэхи медаляар шагнаха тухай

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Герой Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковай түрэһөөр жара наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Коммунистическэ партиин, советскэ арадай үмэнэ элитэ ехэ габьяатай байһыень тэмдэглэжэ, нүхэр **Жуков** Георгий Константиновичые **Ленинэй** орденоор, **«Алтан одон»** гэжэ дүрбэдэхи медаляар шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.
Москва, Кремль.
1956 оной декабриин 1.

СССР-тэхи гражданска дайнай түүхые эрдэм ухаанай талаар зохёохо гол асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ

КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи марксизм-ленинизмын институдай эрдэмтэдэй соведэй заседани Москвада һаяхан болоо. Түүхын наукануудай доктор профессор С. Ф. Найда элидхэл хэбэ.

«СССР-тэхи гражданска дайнай түүхын» мүнөө гараад байһан түрүүшын хоёр томынь Агууехэ Октябрьска социалистическэ революцида бэлэдхэжэ байһан, мүн революциие хэһэн үедэ зорюулагданхай юм. Мүнөө гарахаяа байһан 3-дахи том дотор 1917 оной октябрьһаа 1919 оной март хүрэтэр болоһон юумэнүүд харуулагдана. Совет засагай хаа хаанагүй тогтоогдоһон тухай, совет гүрэнние байгуулжа, тэрэнние бэхижүүлхын түлөө хэгдэһэн тэмсэл тухай, гражданска дайнай түрүүшын үе тухай, Улаан Армиин байгуулагдаһан тухай, сагаантантай дайлалдахадаа тэрээнэй туйлаһан түрүүшын илалтанууд тухай тус ном соо хэлэгдэнэ.

Хэблэлдэ бэлэдхэгдэжэ байгаа дүрбэдэхи том соо 1919 оной мартһаа 1920 оной февраль хүрэтэр Антантын нэгэдэхи ба хоёрдохи добтолгонуудта эсэргүүсэн, залуу совет гүрэнэй тэмсэһэн тухай бэшэгдэхэ юм.

Мүн һүүлшын, табадахи том гараар бэшэгдэжэ дүүрэбэ. Антантын гурбадахи добтолгые бута сохиһон тухай, тэрэшэлэн гадаадын дайсадай үлэгдэлнүүдые, дотоодын хархис этэгээдүүдые дараһан тухайда тус том соо бэшэгдэнэ.

Эдэ томуудые бэшэхэдээ, авторнууд тэрэ үеын байдал харуулһан олон шэнэ материал хэрэглээ.

Москвагай дээдэ һургуулинуудай КПСС-эй түүхын, СССР-эй түүхын, марксизм-ленинизмын болон сэрэгэй академиин, СССР-эй Наукануудай академиин түүхын институдай кафедрануудай хүдэлмэрилэгшэд институдай эрдэмтэдэй Соведэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

(ТАСС).

Һү ехээр һаахын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд

1956 оной декабриин 1-нэй мэдээгээр

Аймагууд	Һү һаалгын бүхыдөө дээшэлһэниинь (процентээр): Нёдондоной октябрь, ноябрь һарынхида орходоо	Һү һаалгын бүхыдөө дээшэлһэниинь (процентээр): тэрэ тоодо, нёдондоной ноябриинхида орходоо	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): 1956 оной октябрь, ноябрь һарануудта	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): тэрэ тоодо ноябрь һара соо	Үнеэн бүриһөө һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр): нёдондохи октябрь, ноябрь һарынхида орходоо	Үнеэн бүриһөө һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр): тэрэ тоодо, нёдондоной ноябрь һарынхида орходоо	Ноябрь һара соо һү һааха дабаариин дүүргэлтэ (процентээр)
Прибайкальска	178,1	141,7	176,6	71,0	169,4	208,2	67,1
Зэдын	162,4	175,4	130,9	59,5	160,6	164,8	76,6
Тарбагатайн	155,8	194,4	112,1	52,7	132,5	164,6	75,0
Сэлэнгын	153,8	171,4	139,4	66,9	139,6	150,6	72,3
Кударын	150,7	167,6	128,3	53,9	142,1	113,4	67,4
Мухаршэбэрэй	150,2	172,1	110,3	46,2	147,9	159,2	70,4
Иволгын	146,7	175,5	106,0	48,6	138,7	162,5	69,9
Бичурын	146,0	166,7	127,4	57,9	141,8	164,9	66,2
Баргажанай	145,9	181,0	81,7	33,4	158,3	179,6	67,6
Кяхтын	145,1	165,2	122,8	55,5	136,7	149,1	65,7
Закаменай	143,6	161,6	55,8	25,7	150,0	165,8	62,2
Заиграйн	141,7	180,9	83,4	32,8	130,3	159,2	64,2
Курумканай	137,2	167,0	84,6	33,6	143,8	163,1	60,3
Б.-Кударын	134,5	169,1	116,0	43,4	123,5	150,1	63,2
Кабанскын	133,2	167,8	130,8	83,5	117,3	231,3	59,3
Ториин	124,1	129,5	68,1	29,0	119,8	116,9	53,3
Яруунын	120,9	136,7	102,2	47,0	111,3	123,3	53,1
Түнхэнэй	111,5	111,2	65,2	25,4	110,8	107,1	53,2
Ахын	105,1	76,7	25,2	9,0	106,3	78,9	55,2
Хориин	103,4	109,3	80,5	29,9	98,7	107,1	38,7
Хэжэнгын	97,2	108,8	65,5	25,7	139,6	108,4	37,7

Мүнөө жэлэй үбэлжэлгын үедэ нёдондонойхидо орходоо 2—2,5 дахин ехэ һү һааха тухай малажалай түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай Хандалгые республикымнай малшад, һаалишад хаа хаанагүй халуунаар һайшаан дэмжэбэ.

Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1429 килограмм һү һааһан Прибайкальска аймагай һаалишад нёдондонойнгоо амжалтаар һанаагаа амарангүй шэнэ жэлдэ бүри ехэ һү һаахын түлөө шангаар тэмсэжэ захалба. Тиигэжэ аймагай колхозууд мүнөө жэлдэ нёдондо жэлэйнгээ ноябрь һарынхида орходоо 2,1 дахин ехэ һү һаажа шадаа. Зарим түрүү колхозууд бүришье һайн амжалта туйлаба. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз нёдондонойнгоо ноябрь һарынхида орходоо мүнөө жэлдэ энэ һара соо 3,2 дахин ехэ һү һааба. Тиихэдэ «Путь к коммунизму», Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд һү һаалгаяа 2,7—2,6 дахинаар дээшэлүүлээ.

Энэ аймагай колхозууд ямар аргаар һү һаалгаяа игэжэ эрид дээшэлүүлнэб? Хамагай түрүүндэ, эндэхи колхозуудта үнеэдэй һү гарасынь, тарган томынь, ямар тэжээлдэ үлэмжэ дуратай байһанайнь зэргээр эдеэлүүлдэг болоһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Үбэлжэлгын үедэ һаамхай үнеэдтэ бүлеэн уһан уулгагдана, хүйтэнэй сагта ажаллаха бүхы арга боломжо һаалишадта бии болгогдоо. Тобшоор хэлэхэдэ, үнеэдэй харууһа, эдеэлүүлгэ һайжарһан байна.

Мүн тэрэшэлэн Зэдын аймагай колхозууд һү яһала һайнаар һаажа байнхай. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай колхозууд үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1081 килограмм гэхэ гү, али урзанда жэлэйхидээ орходоо 453 килограмм ехэ һү һааһан байна. Нёдондо зэдынхид гансахан жэл соо һү һаалгаяа горьтойхоноор дээшэлүүлһэн байбашье, мүнөө жэлдэ баһал нёдондонойхитой сасуулашагүй ехэ һү һаажа байнхай. Үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь һарынхида орходоо мүнөө жэлэй ноябрьда 75 процент ехэ һүн һаагдаба.

Нёдондонойхитой сасуулхада Тарбагатайн, Сэлэнгын, Баргажанай, Иволгын, Заиграйн, Кабанскын, Курумканай, Мухаршэбэрэй колхозууд үнеэдээ бараг һайнаар һаадаг болобо.

Урда жэлнүүдэйхидээ орходоо совхозууд һү һайнаар һаадаг болоо. Һү һаалгаяа Боргойн совхоз хоёр дахинһаа үлүүгээр, «Эрдэм» совхоз хоёр дахин шахуугаар дээшэлүүлээ. Ажахын энэ жэлэй үнгэрэгшэ хоёр һара соо «Эрдэм» совхоз үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 236 килограмм, Боргойн совхоз—200 килограмм һү һааба.

Тиин зарим нютагуудта һүн яһала ехээр һаагдадаг болобошье, һанаһанда яашье хүрэнэгүй, эдэ зарим тэды амжалтаараа һанаагаа амарха ёһогүйбди.

Арга боломжын байбашье, олохон колхозууд, һаалиин үнеэдэй фермэ, гүүртэнүүд, һаалишад үнеэдһээ һү багаар һааһан зандаа. Тэдэнэр энэ жэлэй үбэлжэлгын үедэ һү ехээр һаахын түлөө ёһотойгоор тэмсэнэгүй, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хүдэлмэридөө хэрэглэнэгүй, үнеэдээ урдынхяараал тулюур, муугаар эдеэлүүлнэ, харууһална.

Энээн тушаа жэшээ болгон Ториин аймагые харуулмаар. Энэ аймаг Зэдын аймагтай зэргэлээд байдаг тула арга боломжоор адли юм. Теэд эдэ хоёр аймагуудай хүдэлмэри тад ондоо. Хэрбээ Зэдын аймагай колхозууд ноябрь һара соо нёдондонойхидо орходоо 24 килограмм һү үнеэн бүриһөө ехээр һааһан байгаа һаань, Ториин аймагайхид оройдоол 4 килограмм ехээр һааба. Тиихэдэ Зэдын аймагай колхозууд ноябрь һара соо үнеэн бүриһөө 59,5 килограмм һү һаажа, торинхид миин 29 килограмм һү һаагаа. Энээнэй шалтагаан юуб?

Ториин аймагта үбэлжэлгын түрүүшын үдэрнүүдһээ һү ехээр һаахын түлөө ямаршье тэмсэл хэгдээгүй байшоо. Партиин айком болон аймгүйсэдком колхозуудта ямар байдалай тохёолдоод байһанние мэдэнэгүй, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэнэгүй.

Мүн Закаменай аймагта һүн багаар һаагдадаг зандаа. Партиин айкомой МТС-эй зонодохи секретарь нүхэр Ринчинов һү һаалгаар түрүүлжэшье ябаһаи, гээгдэжэшье ябаһан колхозуудаа, һаалишадаа мэдэнэгүй. Эгээл игэжэ энэ шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр, хандаһан дээрэһээ Закаменай аймагта Торидо шэнгеэр һүн багаар һаагдана. Эдэ хоёр аймагуудай республика дотороо гээгдэжэ ябаһаниинишье гайхалтай бэшэ. Хамагай һүүлдэ шэргүүлдэжэ, республикаяа гэдэргэнь татажа байһанаа мэдэрэн эдэ аймагуудай партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд һү һаалгаяа декабрь һараһаа эхилээд, эрид дээшэлүүлхын тулада шухала бүхы хэмжээ абаха, бүхы оролдолгоёо гаргаха зэргэтэй.

Хэжэнгын аймагай колхозуудта үбэлдөө һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл баһал һулаар ябуулагдана. Үнгэрэгшэ хоёр һара соо нёдондонойхидо орходоо бага һүн һаагдаа. Һүүлэй үедэ эндэхи колхозууд үдэртөө үнеэн бүриһөө оройдоол килограмм һү һаадаг боложо байна. Республика дотор бүхыдөө һү һаалгын зарим тэды дээшэлжэ байхада, биднэнэр яахадаа уруугаа орожо, һү багаар һаадаг боложо байна гээшэ бибди гэжэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Балханов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжапов гэгшэд бодожо үзэнэгүй, бэшэнһээ гайханагүй гээшэ гү?

Һүүлэй үедэ Түнхэнэй аймагта һү һаалгын доошолжо байһые гайхажа барамаар бэшэ. Юуб гэхэдэ, эндэ малай тэжээл — бүдүүншье, шэмэтэшье тэжээл, талха таряанай зүйлшье элбэг бии ха юм. Ноябрь һарын һүүлэй 10 үдэр соо үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ дунда зэргээр оройдоо 770 грамм һүн һаагдаба.

Баунтын, Заиграйн, Курумканай, Яруунын, Иволгын, Ахын аймагуудта тон бага һүн һаагдажа байһан зандаа.

Урдань бараг һайнаар һү һаадаг байһан аад, энэ жэлдэ багаар һаадаг боложо байһан колхозууд бии. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ, «Авангард» колхозууд нёдондонойхидоо орходоо 13—10 процент бага һү һаана. Мүн тэрэшэлэн Байкало-Кударын аймагай 18 партсъездын нэрэмжэтэ, «Путь к коммунизму» колхозууд һү һаалгаяа доошолуулаа.

Зарим нютагуудта үнеэдһээ һүнэй багаар һаагдажа байһанай гол шалтагаануудай нэгэн юуб гэхэдэ, партийна, советскэ органууд энэ хэрэгтэ анхаралаа үшөө багаар табина. Энээн дээрэһээ боложо хэдэ хэдэн колхозуудта үнеэд байра соогоо уланда байлгагдан, тус тустаа нормотойгоор эдеэлүүлэгдэнэгүй, зарим газарта силос, хартаабха, корнеплодууд гэхэ мэтын шэмэтэ тэжээлнүүд үнеэдтэ үшөөл үгтэжэ захалаадүй байһаар. Шэмэтэ тэжээл эдеэгүй һаа үнеэдһээ һү ехээр гарахагүй байһаниинь мэдээжэ. Һаалиин олохон гүүртэнүүдтэ мүнөө болотор үбһэ болон бусад тэжээл уридшалан бэлдэгдэжэ, буйлуулагдажа, амтаруулагдажа үнеэдтэ эдюулэгдэнэгүй. Солоомо извёсткын сайдамаар дэбтээжэ, ууралтуулжа эдюулхэдэ аргагүй һайн байдаг. Теэд энэ арга тон багаар хэрэглэгдэнэ. Мүн тиихэдэ талха таряанай зүйл үнеэдтэ угтэхынгоо урда тээ буйлуулагдажа бэлэдхэгдэнэгүй. Зарим МТС-үүд болон колхозууд өөһэдтөө бии байһан кормозапарнигуудые, таряа татаха, тэжээл хэршэхэ гэхэ мэтын машинануудые тодхоногүй.

Хэдэ хэдэн аймагуудта үнеэд бүлеэдхэгдэһэн уһа уудаггүй байһан зандаа. Зарим газарта үнеэд ядахадаа сүүдхэдээ оройдоол нэгэ дахин уһалагдадаг байна. Һаамхай үнеэдтэ бүлеэн уһа уулгаха, тэдэнние сүүдхэдээ хоёр, гурбаһаа үсөөн бэшэ дахин уһалха хэрэгтэй.

Үнеэдые дулаан байра соо һааха, фермэдэ хүдэлмэриин үдэрэй гурим сахиха гээшэ һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай юм.

Мүнөө жэлэй үбэлжэлгын үедэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ һү һаахын тула малшадай дунда мүрысөө үргэноор дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэридөө түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ шухала. Арга боломжонуудаа һайнаар хэрэглээд, малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө ёһотойгоор тэмсээд байбал, мүнөө жэлэй үбэлжэлгын үедэ нёдондонойхидоо орходоо 2—2,5 дахин ехэ һү һааха гүйсэд арга боломжотойбди.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Пропагандистнуудта саг үргэлжэ туһалха

Кадрнуудай эрдэм болбосоролые улам дээшэлүүлхэ, марксизм-ленинизмын сэсэн мэргэн һургаалые тэдэнэй шудалан ойлгохо хэрэгтэ пропагандистнууд, консультантнууд тон хүндэтэй үүргэ дүүргэдэг байһаниинь элитэ. Тиимэһээ тэдэнэй эрдэм, шадабарийе саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха гээшэ шухала хэрэг болоно.

Манай Улан-Удэ городой партийна организаци бэрхэ хүнүүдые пропагандистнууд болгожо томилонхой. Пропаганда хэхэ дүршэлтэй, дээдэ ба дүүрээгүй дээдэ эрдэмтэй коммунистнууд энэ жэлдэ кружогуудые, политһургуулинуудые, семинарнуудые хүтэлбэрилжэ байна. Тодорхойлон хэлэбэл, 385 пропагандистнуудай 250-ниинь дээдэ ба дүүрээгүй дээдэ эрдэмтэй юм. Тэдэнэй дунда партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, инженернүүд олон. Пропагандистнуудай олонхинь гурба-дүрбэн жэлэй туршада хүдэлһэн, суртал нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ мэргэжэлтэй, дүршэлтэй болоһон хүнүүд юм.

Тиигэбэшье һаань, КПСС-эй горком, тэрэнэй пропаганда болон агитациин таһаг һуралсалай жэлэй түрүүшын үдэрһөө хойшо пропагандистнуудайнгаа теоретическэ бэлэдхэлые, дадал шадабарийе дээшэлүүлхын тула анхарал оролдолго гаргажа байнхай. 1956 оной зун 100 пропагандистнуудай КПСС-эй обкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн һарын курсада һураа һэн. Мүнөө КПСС-эй горкомой ба райкомуудай дэргэдэ пропагандистнуудай саг үргэлжын 7 семинар эмхидхэгдэнхэй.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэһээ хойшо пропагандистнуудай 3 семинар үнгэргэгдөө. Эдээндэ зорюулжа горьтойхон бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдээ. Ээлжээтэ семинарай түсэб пропагандистнуудта эльгээгдэдэг, тэдээндэ хэрэгтэй болохо литература, нютагай ажабайдалһаа абтаһан тоо баримтанууд бэлэдхэгдэдэг байна.

Пропагандистнуудай түрүүшын семинар үнгэргэхэ үедэ алдуу гаргаһан байгаабди гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Пропагандистнуудай эрилтэнүүдые хараада абангүйгөөр семинарта бэлэдхэһэн байгаабди. Энэ алдуугаа заһаабди. Ээлжээтэ семинарта ямар асуудал зүбшэн хэлсээ һаа, ямар асуудалаар семинар зарлаа һаа һайн бэ гэжэ пропагандистнууд һанамжануудаа хэлсэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, һүүлшын семинарнуудай нэгэндэ дүршэлөө абалсаха, партийна организацинуудай үмэнэ табиһан зорилгонууд тухай элидхэл шагнаха тухай һанамжа оруулагдаһан юм. Эдэ һанамжануудынь хараада абтаа.

Ноябриин 21-дэ городой пропагандистнуудай зүблөөндэ нүхэд Тармаев («Забайкаллестранострой»), Бортников (№ 1 ЖУ), Попов (Хэлхээ холбооной гараж) болон бусад хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай дорхойгоор хөөрэжэ үгэһэн байна. Семинар дээрэ «Партийна һуралсалай түрүүшын үдэрнүүдэй дүнгүүд, партийна пропагандые һайжаруулха зорилгонууд» тухайда КПСС-эй горкомой секретарь нүхэр Дондуков элидхэл хээ.

Тэрээнһээ гадна, мүнөө үеын политика шудалха кружогуудые хүтэлбэрилдэг пропагандистнарай семинарнууд район бүхэндэ болоо. Тэдээн дээрэ горкомой лектор нүхэр Хогоева «Бүхэхитадай Коммунистическэ партиин VIII съезд тухай» лекци уншаа. Тиихэдээ КПК-гэй VIII съездын материалнуудые хайшан гэжэ шудалха тухай, тэдээнийе бүхэдэлхэйн хүдэлмэришэнэй, коммунистическэ хүдэлөөнтэй хайшан гээд холбохо тухай методическа заабаринууд пропагандистнуудта үгтэһэн байна.

Лекциин һүүлээр пединститудай багша нүхэр Тимофеева Хитад орондо аяншалһан тухайдаа пропагандистнуудта хөөрэжэ үгэбэ.

Һуралсалай энэ жэл Улан-Удын партийна организацида политэкономи ба үйлэдбэриин тодорхой экономико шудалха кружогууд нилээд олон болоо. Хэрбээ нёдондо горэд соомнай политэкономи ба тодорхой экономи шудалха 40 кружок бии байһан һаа, мүнөө жэл 120 хүрэтэрөө нэмээ.

Пропагандистнуудай һуралсалые һайнаар эмхидхэхын тула политэкономёор, тодорхой экономикын зарим гол гол асуудалнуудаар КПСС-эй горкомой политическэ гэгээрэлэй Байшан соо семинарнуудые үнгэргэхэ гэжэ шиидэһэн байнабди. Түрүүшын тиимэ 3 семинар эмхидхэгдээд байна. Мүн тодорхой экономикын асуудалнуудаар зарим семинарнууд КПСС-эй райкомуудта, партийна комитедүүдтэ үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, ПВЗ-гэй партийна комитедэй дэргэдэ 3 семинар боложо, «Социалистическэ промышленностиие 6-дахи табанжэлдэ хүгжөөлгэ тухай», «Промышленна предприятинуудай хүдэлмэриие түсэблэлгэ тухай», «Промышленна предприятинуудай ажалай тоосоон» гэһэн лекцинүүд уншагдаа. Эдэ семинарнуудта заводуудай директорнүүд, цехүүдые даагшанар, главна инженернүүд, партиин райкомой секретарьнууд хабаадажа, городойнгоо предприятинуудай дүй дүршэлһөө абтаһан жэшээнүүдые хэрэглэн, һонин лекцинүүдые уншаһан байха юм. Барилгын, худалдаа наймаанай, промышленностиин ямар нэгэ экономико шудалха зорилготой кружогуудай занятинуудта али асуудалнуудые шэнжэлжэ үзэбэл һайн бэ гэһэн тематическа түсэбүүд пропагандистнуудай семинар дээрэ бэлэдхэгдэжэ, пропагандистнуудта дурадхаһан байна. Иигэжэ тодорхой асуудалнуудые зүбшэһэн семинарнууд пропагандистнуудай ажал хүдэлмэридэнь ехэ туһа хүргэдэг.

Политическэ гэгээрэлэй кабинедүүд семинарнуудай хоорондохи үе соо пропагандистнуудта консультаци, зүбшэл үгэжэ туһалдаг юм.

Город доторнай мүнөө КПСС-эй түүхэ шудалдаг 19 кружок бии. Эдэ кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ КПСС-эй горкомой лекторнүүд шухала заабаринуудые үгэдэг байна.

Пропагандистнуудтай саг үргэлжэ холбоотой байха гэжэ оролдодог гээшэбди. Пропагандын болон агитациин таһагай бүхы хүдэлмэрилэгшэд, бюрогой гэшүүд, КПСС-эй горкомой гэшүүд кружогуудай ба политһургуулинуудай занятинуудта байлсадаг, хүдэлмэриинь дутагдалнуудые элирүүлдэг, пропагандистнуудта зүбшэл заабари үгэдэг.

Зүгөөр, хүдэлмэридэмнай дутагдалнууд бии байһаар. Һуралсалай жэлэй эхинһээ хойшо зарим партийна организацинуудта һурагшадтай нэгэшье хөөрэлдөөн хэгдээгүй, тэдэнэй хэр зэргээр һурадагые шалгадаггүй байха юм. КПСС-эй Городской райкомдо иимэ дутагдалнууд илангаяа олон.

Партийна һуралсалые улам һайжаруулхын тулада пропагандистнуудай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа дары усадхаха, пропагандистнуудай ба консультантнуудай үүргые дээшэлүүлхэ ёһотой. Пропагандистнуудай семинарнууд дээрэ теориин ба методикын асуудалнуудаар лекци уншаха, теоретическэ хөөрэлдөө хэхэ шухала. Парторганизацинуудай шиидхэжэ байгаа ажахын-политическэ зорилгонууд тухайда партийна хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэлнүүд тэндэ хэгдэхэ, пропагандистнуудай, консультантнуудай дүй дүршэлөө абалсаха ябадал үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Семинарай түсэб зохёоходо кружогуудай һуралсалай түсэб, пропагандистнуудай дүршэл, тэдэнэй эрилтэнүүд хараада абтаха ёһотой. КПСС-эй райкомуудай пропагандын болон агитациин таһагууд семинарнуудта һайнаар бэлэдхэхэ, лекци, элидхэлнүүдэй удха ба шанарые улам һайжаруулхын тула саг үргэлжэ оролдолго гаргаха уялгатай.

Семинарнуудые иимэрхүүгээр үнгэргэбэл, пропагандистнуудта ба консультантнуудта туһа хүргэдэг. Тиигэжэ ажабайдалтай, коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор марксистско-ленинскэ теориие тайлбарилан дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ семинарнууд иимэ яһала ехэ туһа хүргэнэ.

Тэрэшэлэн республиканска газетэнүүдэй хуудаһануудта пропагандистнуудай хүдэлмэриие харуулһан статьянууд олоор толилогдодог байбал кружогууд ба семинарнуудые хүтэлбэрилэгшэдтэ туһа хүргэхэнь лабтай.

М. Калаганский,
КПСС-эй Улан-Удын горкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

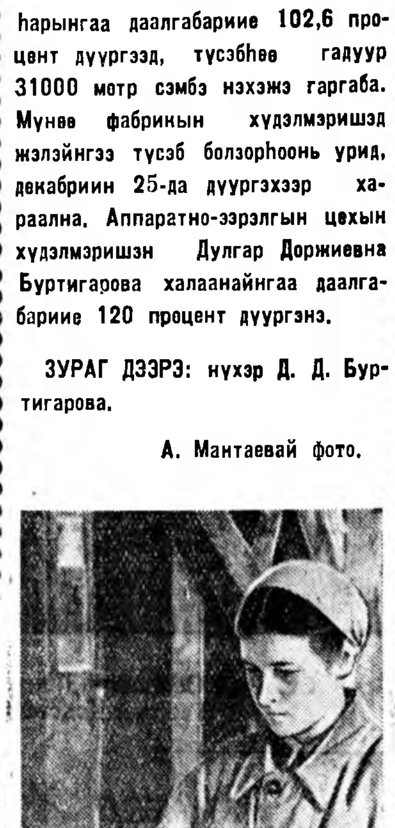
Республикын предприятинуудта

БМАССР-эй XXV жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрика арбан нэгэн һарынгаа даалгабариие 102,6 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 31000 метр сэмбэ нэхэжэ гаргаба. Мүнөө фабрикын хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид, декабриин 25-да дүүргэхээр хараална. Аппаратно-зэрэлгын цехын хүдэлмэришэн Дулгар Доржиевна Буртигарова халаанайнгаа даалгабариие 120 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Д. Д. Буртигарова.

А. Мантаевай фото.

Улан-Удын мелькомбинадай түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн комсомолка Полина Честохина жэлэйнгээ даалгабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэрэйнгөө нормо 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Честохина хүдэлмэрилжэ байна.

Л. Хайдуровай фото.

ТАСС-эй БУРУУШААЛГА

Францида, Англида советскэ нефть үгэхэ тухай асуудалаар советскэ худалдаа наймаанай организацинууд мүнөө ямаршьеб хэлсээ хэжэ байһан хэбэртэйгээр хариин оронуудай, илангаяа французска болон англиийска хэблэл һүүлэй үедэ үгэ хүүр тараадаг болоо.

Египедэй газар дээрэһээ англиийска, французска болон израильска сэрэгүүдые дары гаргаха гэһэн ООН-эй Генеральна Ассамблейн шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тухай эрилтэ хэжэ байһан дэлхэйн олониитые тээлмэрдүүлэн худхуулха зорилгоор эдэ шал худал үгэнүүд тараагдана гэжэ мэдүүлхээр ТАСС түлөөлэгдэбэ.

Колхозой түрүүлэгшэнэрэй семинар

Заиграйн аймагай колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй саг үргэлжын семинар эхилээ.

Мүнөө жэлдэ энэ семинар урда жэлэйхидээл адляар түрүү колхозуудта үнгэргэгдэхэ юм.

Семинар бүхэндэ бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэдэг. Семинар хэзээ, хаана болохоб, тэрээн дээрэ ямар асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэб гэжэ эртээнһээ дуулгагдадаг. Партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд, МТС-үүдэй мэргэжэлтэд семинар бүхэндэ байлсадаг.

Ээлжээтэ семинарта ямар асуудал зүбшэн хэлсэхэ ба ямар колхоздо сугларха тухайдаа семинарайхид өөһэдөө тодорхойлдог.

Семинар дээрэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр, фермэнүүдые даагшанар, бригадирнууд, түрүү колхознигууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна хүдэлмэрилэгшэд элидхэл хэдэг. Теоретическэ асуудалнуудаар, мүн колхозуудай ажал хэрэг хүтэлбэрилхэ темэнүүдээр лекци, элидхэлнүүд хэгдэдэг. Мүн уласхоорондын байдал тухай лекци уншагдадаг юм.

Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо болоһон семинарта артелиин үйлэдбэриие түсэблэхэ тухай түрүүлэгшэ нүхэр Ботов элидхэл хээ һэн. Бурят-Монголой эрхэ байдалда газар элдүүрилхэ гурим тухай лекци агроном нүхэр Киреев уншаа. Нэгэ семинар дээрэ Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Садовский «Колхоздо олзо доход оруулха арга ба үйлэдбэриин гаргашанууд тухай» элидхэл хээ һэн. КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Хомяков «Ажалта үдэрэй экономическа гол удха» гэжэ лекци уншаһан байна.

Димитровой нэрэмжэтэ колхоздо болоһон семинарта «Колхознигуудай урмашал хэшээлые дээшэлүүлхын тула манай колхозой хараалһан хэмжээ-ябуулганууд» гэһэн асуудалаар тус колхозой түрүүлэгшэ Макарова элидхэл хэһэн байха юм. Колхозой зүгһөөн энэ ажахыһаа хайшан гэжэ олзо ехээр абаһан тухайдаа тэндэ хөөрэжэ үгөө. Продукци үйлэдбэрилэн абахын тула хүсэ, зөөри багаар гаргашалдаг болохо тухай, мүн бусад шухала асуудалнууд семинарта зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Семинарта хабаадагшад колхозой ажахытай танилсажа, амжалта болон дутагдалнуудыень тэмдэглэдэг юм. Һүүлээрнь семинарай дүнгүүд гаргагдадаг. КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Ф. Ф. Петров энэ семинарые өөрөө хүтэлбэрилдэг.

«Улаан Эрхирик» колхоздо һаяхан түрүүлэгшэнэрэй семинар болоо. Колхозой правлени, партийна организаци тус семинарта һайнаар бэлдээ. Зургаадахи табанжэлэй түсэб, малажалай ба газартаряалангай талаар туйлагдаһан амжалта, колхозой олзо доходые харуулһан диаграмманууд түрүүлэгшын кабинедэй ханада үлгөөтэй байба. Хананай газетын шэнэ номер гаргагдаһан байгаа.

Семинарта хабаадагшад программатаяа танилсаад, колхозой малайнь фермэнүүдтэ ошоо. Түбэй хын түрүүн 120 үнеэдэй байдаг һүнэй-товарна фермые харабад. Тиихэдэхи улаан буланда орожо, һаалишадай уншадаг газетэ, журнал үзэбэ. Тэндэ гаргагдаһан «Дайшалха хуудаһа» һонирхон уншаа. Һүүлээрнь үнеэдэй байрануудые хаража эхилһэн байна. Фермын үнеэдэй байранууд хоюулаа бирагүйхэн, ... гэн сооһь харанхы, вентиляцигүй, сэбэрлэгдээгүй байшоо.

Үүлтэртэ үнеэдэйнь һаалиин фермэ сэбэршье, эмхи гуримтайшье байба. Үнеэдэй тэжээл хайшан гэжэ буйлуулагданаб, малаа ямар уһаар уһалнаб, траншейнүүдһээ силос хайшан гэжэ гарганаб гэжэ семинарайхид һонирхон хараа. Малшадтай хөөрэлдэхэдөө ажалайнь гуримтай танилсаһан, ямар нормоор үнеэдээ эдеэлүүлдэг тухайдань, тоо бүридхэл тухайдань һуража абаһан байна.

Колхозой ажахые хараһанайнгаа һүүлээр һанамжануудаа хэлэлсэһэн болоо. Семинарай хүдэлмэридэ правлениин гэшүүд ба колхозой эдэбхитэд хабаадалсаба. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Л. Санжимитупов ажахын жэлэй дүнгүүд тухай элидхэл хээ.

Колхозой агроном нүхэр Бальжиров овощь тарилгаһаа, мүн садһаа абтаһан олзо доход тухайдаа хөөрэжэ үгөө. Үнеэдһээ һү ехээр һааха арганууд тухай лекци МТС-эй зоотехник нүхэр Громов уншаа.

Һүүлээрнь дүй дүршэл тухай хөөрэлдөөн болобо. Семинарта хабаадагшад колхозой дутагдалнуудые нүхэрэй ёһоор заажа, тэдэниие түргэн усадхаха тухай һанамжануудаа хэлээ.

Һү һаалгаар түрүү ябадаг Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, ээлжээтэ семинараа хэхэ гэжэ тэдэнэй шиидхээ.

А. Беликова.

Һү яабал ехээр һаахаб

Адуу малһаа ашаг шэмыень хоёр—хоёрһоо үлүү дахин ехээр абадаг болохо тушаа КПСС-эй ЦК-гэй 1955 оной январска Пленумэй тогтоолой гараад байхада манай олохон хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа тиимэ арга боломжотой байһанда хүсэд этигэдэггүй байгаа. Юуб гэхэдэ, урдань республикын колхозууд эгээн һайн жэлдэ дунда зэргээр 526 литрһээ дээшэ һү үнеэн бүриһөө һаагаатүй бшуу. Тиимэһээ нютагай үүлтэрэй, жэжэ үнеэдһээ энээнһээ ехэ һү һаахань бэрхэтэй гэжэ тэдэ хүнүүдэй алдуутай тобшолол хэһэниинь һүүлэй хоёр жэлэй дүнгүүдһээ элирбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ, республикын колхозууд 1955 ондо 704 килограмм, 1956 ондо 840 килограмм һү үнеэн бүриһөө һааһан байна. Теэд энээниие туйлахадаа доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглээбди гэжэ хэлэхын аргагүй. Илангаяа үбэлжэлгын үедэ олохон колхозуудта, аймагуудта үнеэд муугаар эдеэлүүлэгдэжэ, һү багаар абтаһан байха юм. Тиин үнеэдэй һубайрха ябадал ехэ байһаар.

Республикын колхозуудта һү бүри ехээр һаагдажа болохо байһаниие манай түрүү һаалишад гэршэлжэ үгэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ 400 гаран һаалишад үнеэн бүриһөө 1200 литрһээ дээшэ һү һаатаа ха юм. Мүнөө жэл үбэлжэлгын түрүүшын һараһаа эхилжэ, үнеэдээ һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ байһанайнгаа ашаар һү абалгаяа нёдондонойхиһоо хоёр — хоёрһоо үлүү дахин дээшэлүүлжэ байһан һаалишадай, колхозуудай тоо олошороо. Хэрбээ 1955 оной октябрь һарада үнеэн бүриһөө зуу—зууһаа дээшэ литр һү һааһан миил 2 һаалишад байгаа һаа, мүнөө жэлэй октябрь һарада тэдэнэй тоо 164 болоһон байна бшуу. Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан Шулуута» колхозой һаалишан Цыренова нёдондо жэлдэ үнеэн бүриһөө 570 литр һү һааһан һаа, энэ жэлэй ганса октябрь һарада 138 литр һү һаагаа.

Республикын түрүү һаалишадай нэгэн—Анна Югова (Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз) үнеэн бүриһөө 211 литр, Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишад Николаев, Астраханцева гэгшэд 195 литр, Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Цыбенова 190 литр һү октябрь һарада үнеэн бүриһөө һааба.

Эдэ һаалишад республикын бусад һаалишадһаа юугээрээшье илгаагүй, гансал һү ехээр һаахын түлөө тэдэнэр бүхы хүсөөрөө оролдоно бшуу. Тиимэһээ гээгдэжэ ябаһан һаалишадта анхаралаа табижа, тэдэниие түрүүшүүлэй зэргэдэ хүргэхэ гээшэ мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго болоод байна.

Үбэлжэлгын үедэ 2 дахин ехэ һү һааха гэхэ гү, али энэ оной октябриин 1-һээ 1957 оной апрелиин 1 болотор үнеэн бүриһөө 800 литрһээ бага бэшэ һү һаалишан бүхэн һаажа абаха ёһотой гэһэн зорилго КПСС-эй областной комитет, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет республикын бүхы малшадай үмэнэ табиһан байна.

Гэбэшье, энэ зорилгые олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, малшад үшөөл мууса дүүргэнэ. Юрэнхы дээрээ республикын колхозуудта энэ жэлэй октябрьда нёдондоной энэ үедэ орходоо һү һаалга 21,8 процентээр дээшэлбэ. Теэд һү һаалга һүүлэй үедэ доошолжо захалаа. Жэшээлхэдэ, республика дотор октябриин түрүүшын арбан хоног соо үнеэн бүриһөө 22,8 литр һүн һаагдаһан һаа, ноябриин түрүүшын арбан хоногой туршада оройдоо 14,1 литр, ноябриин хоёрдохи арбан хоногой туршада 12,9 литр хүрэтэрөө доошолбо. Энэ ушарые зарим хүнүүд зүбтүүлхые һэдэнэ. Тэдэнэр «Мүнөө үнеэдэй олонхинь шэргэнхэй, жэгдэржэ тугаллаадүй» гэжэ шалтаг барина. Теэд энэ һанал бодолой тон буруу байһые иимэ тоо баримтанууд гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ (даагшань нүхэр Москвитин) октябриин 28-да 220 литр һү һааһан байгаа, тиихэдэ ноябриин 16-да 396 литр һү һааба. Тиигэжэ үдэртөө 176 литр һү ехэ абадаг болоһон байна. Тиин энэ үедэ эндэ оройдоо 4 үнеэн нэмэжэ тугаллаа.

Кабанскын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ноябриин 1-дэ 415 литр һүн һаагдаһан һаа, ноябриин 8-да 608 литр һүн абтаһан байна. Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ноябриин түрүүшын 5 хоногто сүүдхэ бүриин һаам 372 литр һаа, хоёрдохи табан хоногто 459, гурбадахи табан хоногто 522 литр болоо.

Иимэ жэшээнүүд аймаг бүхэндэ олон бии. Энээнһээ бодоходо, һү һаалга хадаа имагтал, үнеэдэй шэргэхэһээ бэшэ, харин тэдэниие эдеэлүүлһэнһээ болоно. Юуб гэхэдэ, олонхи колхозуудай үнеэд һая болотор үбһэ тэжээл эдижэ захалаадүй, бэлшээридэ, тарянай полинуудта ябаа ха юм. Гэхэтэй хамта, дээрэ дурсагдаһан колхозуудай үнеэд үбһэ тэжээл, силос, зелёнко һайса эдижэ захалһанһаа хойшо һүеэ нэмээгээ бшуу.

Тиимэһээ колхоз бүхэндэ үнеэдые хүсэд нормоорнь эдеэлүүлхэ гээшэ манай шухала зорилго болоно. Колхозууд малай тэжээл багаар бэлэдхэдэг дээрэһээ урда жэлнүүдтэ үнеэдые үбэлдөө адуулдаг байгаа. Теэд мүнөө жэлдэ үнеэдтээ бүдүүн, шэмэтэ, концентрированнэ тэжээл рационой ёһоор эдюулхэ арга бии.

Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой бүхы үнеэдээ дулаан байрада, уяанда байлгажа эдеэлүүлдэг дээрэһээ һүн ехээр һаагдадаг болонхой. Үнеэд үглөөгүүр тэжээл эдеэд, байраһаа гаргагдана. Үдэрэй 12 часта үнеэд байрадаа орожо, хоёрдохёо эдеэлнэ. Үдэшэ гурбадахяа үнеэдээ эдеэлүүлхэдээ, һүниндөө эдихэ тэжээлынь үгтэнэ. Үнеэдые үдэртөө хоёр дахин уһална.

Иигэжэ Булганинай нэрэмжэтэ колхозойхидһоо дутуугүй һайнаар үнеэдээ харууһалха, эдеэлүүлхэ арга боломжо колхоз бүхэндэ бии. Мүнөө үедэ үнеэдые уяанда байлгажа эдеэлүүлхэ, сэбэр агаарта ябуулангаа адуулха шухала.

Республикын колхозууд нёдондонойхиһоо 2 дахин ехэ силос даража, үнеэн бүридөө дунда зэргээр 30 центнер силос эдюулхэ аргатай болоо. Һү һаалгые дээшэлүүлхын тула энэ шэмэтэ, эрхим тэжээлые тон наринаар гаргашалха, хубаарилха гээшэ мүнөө жэлэй шухала зорилгонуудай нэгэн мүн. Гэбэшье, республикын олохон колхозуудта силос хайша хэрэгээр гаргашалагдана. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишад силоснай үбэлдөө багадашаха гээд, һая болотор тэрэниие үнеэдтээ эдюулээгүй байшоо. Энэнь тон гэмшэлтэй. Юуб гэхэдэ, энэ колхоз мүнөө жэл үнеэн бүридөө 3 тонно силос бэлэдхээ. Ондоогоор хэлэбэл, энэ силосые үнеэд бүридэ 14 килограммаар эдюулжэ байгаа хада майн 15 болотор хүсэд хүрэхэ байна бшуу.

Мүн бусад колхозуудта силосээ «алмаха» ябадал үзэгдэнэ. Хүсэд хүрэхөөр силос бэлдэһэн хадаа малда үгэхэһөө айха хэрэггүй. Ямаршье хүйтэнэй болоо һаа, үнеэдтэ силос эдюулжэл, эдюулжэл байха шухала. Тиин декабрь, январь һарада «силос кормушка соогоо хүрэшэнэ» гээд, үнеэдтээ тэрэниие үгэхэеэ болишодог ушар үзэгдэдэг. Энээниие эрид шууд буруушааха хэрэгтэй. Байра соо дулаан байхада, үдэшэлэн үглөөгүүр эртэ кормушка соо силос яашье хүрэхэгүй ха юм.

Үнеэдые рационой ёһоор эдеэлүүлжэ хаа хаанагүй захалха хэрэгтэй. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз октябрь һараһаа хойшо 20 үнеэгээ тус бүриин нормотойгоор эдеэлүүлнэ. Үнеэн бүридэ үдэр бүри дунда зэргээр 6 килограмм үбһэн, 4 килограмм зелёнко, 14 килограмм шэмэтэ тэжээл (силос болон корнеплод), мүн бардаа үгтэнэ. Иигэжэ эдэ үнеэдһээ 4—6 литр һү һаажа байһанаа, мүнөө 8—12 литр хүрэтэр һаана. «Луна» гэжэ үнеэн 16 литр, «Марта»—12,6 литр һү үдэр бүри үгэдэг болонхой. Ноябриин 14-һөө энэ фермэдэ 357 литр һүн һаагдаһан һаа, ноябриин 18-да 528 литр һүн һаагдаба. Иигэжэ үнеэдэй һүн үдэр бүри нэмэнэ.

Үнеэдые нормоор эдеэлүүлхэ болоходо, зоотехнигүүдэй харюусалгань ехэ болоно. Тэдэнэр үнеэн бүридэ 5—10 хоногой рацион зохёохо, тиигээд дүүргэлтые хинан шалгаха ёһотой. Тиимэһээ зоотехник фермын даагша хоёр үнеэдые эдеэлүүлхэ үедэ заатагүй байлсажа, тэжээл хубаарилгые өөһэдөө эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Гэхэтэй хамта, **үнеэдэй хүхэ дүлэнгэй хойноһоо һайнаар харууһалха, үнеэдые хүсэд шабхажа һааха хэрэгтэй.** Манай эндэ үнеэдэй хүхэнэй хүлдэхэ ушар олон үзэгдэнэ. Энэ яахадаа болоноб гэхэдэ, олон фермэнүүдтэ үнеэд газаа, үбэлэй янгинама хүйтэндэ һаагдана. Илангаяа тугалтаяа һаагдадаг үнеэдэй хүхэн ехээр норожо, хүлдэдэг байна. Иимэһээ бүхы үнеэдээ дулаан байрада һаадаг болохо, дэлэнгынь һайса аршажа байха хэрэгтэй. Гадна, үнеэдэй хэбтэхэ газар ходоол бамбагар, хуурай байха ёһотой. Дулаан байрада үнеэдые һаахадаа бэ дэнэр хүхыень гансахан хүлдөөһөн гүйһөө гадна, һаалишадта һү ехээр һааха арга олгоно бшуубди.

Нэгэтэ Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоздо үглөөнэй һаалтан боложо байгаа. Тэрэ үедэ энэ ухэрэй дулаан байра үшөө бариг даагүй байгаа. Үглөөнэй 5 час. Газаа аймшагтай хүйтэн байһан юм. Хажуугаар һалхин шуухирна. Энэ үедэ үнеэдээ газаа һаажа байһан һаалишадые харахада, тэдэнэр үнеэдэйнгээ хүхэнүүдые хоёр-гурба дахин шобторжорхёод мэгдэжэ гараа үбэр руугаа хэжэ дулаасуулна. Хэдэн удаа иигэһэнэйнгээ һүүлээр үнеэндээ тугалынь табижа хүхүүлжэрхиһэн байна. Иигэжэ байхадаа һаалишан үнеэдээ яаралгүйгөөр шабхажа һааха аргагүйдэнэ ха юм. Теэд һаалишаниие гэмнэхын аргагүй. Үглөөнэй хүйтэн жабарта тэдэнэр гараа хүлдөөжэшье болохо. Иимэһээ үнеэдые һааха дулаан гэрнүүдые бариха ёһотойбди.

Эдэ бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэжэ, һү һаалгые үбэлэй үедэ эрид нэмээхэ шухала байна.

И. ХАЗАГАЕВ, БМАССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Наймаалагшагүй ларёгуудые олошоруулнабди

ртиин XX съездын түүхэтэ хэбэринүүдые бэелүүлэн манай йтын сельпогой хүдэлмэрилэг- хүдөө ажахын хүдэлмэрилэг- й дунда худалдаа наймаа үр- р дэлгэрүүлжэ эхилһэн байна-

дөө ажахын хүдэлмэрилэгшэ- шухала хэрэгтэй эд бараагаар гаряагүйгөөр хангахын тула й сельпо наймаалагшагүй дүр- ларегуудые нээһэн байна. Эдэ уунай колхозуудай центрһээ холо байдаг Шэлбэнгэ, Мухал- эмэ, Гаргын адаг гэһэн нюта- а эмхидхэгдэһэн юм. Иимэ уудые малшадтаа нээжэ үгэ- й ехэ һайн байгаа. Юуб гэхэ- ермэ, отара, гүүртын малшад бүри хэрэгтэй болодог сай, , тамхи, зуруул, сахар гэхэ мэ- бахын тула хэдэн километртэ г магазинда ошожо, үнэтэ дэмы барадаг байһан юм. Ха- мүнөө хэрэгтэй зүйлнүүдынь э дээрэнь байдаг болонхой. һарын турша соо эдэ ларе- ай 3300 түхэритэй эд бараа шадта наймаалһан байна.

аймаалагшагүй ларегуудайнгаа шын амжалтануудые согсолон й сельпо үнөө 2 ларегуудые жэ нээхэ гэһэн шиидхэбэри ба- абаа. Нээгдэхэ ларегууд- холын гүүртэ, отаранuудта бай- гдахаар хараалагдана.

рэшэлэн эдэ ларегуудһаа гад- малшадай, хонишодой, тарияа- ай бригадануудта хүдэлмэри- эдые эд бараагаар таһалгаряа- өөр хангажа байхын тулада м наймаа эмхидхэнхэйбди. эл магазинуудые даагшадаар наймаанай ехэ дүршэлтэй болоһон нүхэд Д. Чимитова, Р. Бадмаев гэг- шэд хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр ажал- шадта эд бараа наймаалха түсэбөө һараһаа һарада үлүүлэн дүүргэдэг, худалдан абатшадай зүгһөө һай- шаалда хүртэдэг байна. Илангаяа Д. Чимитовагай даадаг нүүдэл най- маанай магазин октябрь һарада һайн амжалта туйлаа. Нүхэд Чими- това, Бадмаев гэгшэд октябрь һа- рынгаа түсэбые 200 гаран процент дүүргэжэ, сельпогойнгоо дамжуул- гын Улаан тугхануудта хүртөө.

Эдэ наймаалагшаднай туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, ноябрь һарада бүри һайн дүнгүүдые туйлахабди гэжэ үгэсэ үгэһэн юм. Тиин эдэнэр ноябрь һарынгаа тү- сэбые 10 хоног урид дүүргэжэ, най- маадагшадайнгаа дунда түрүү һуу- ринуудые эзэлбэ.

Ажалшадта эд бараа худалдаха хэрэгтэмнай колхозуудай хүтэлбэ- рилэгшэд ехэхэн туһаламжа үзүүл- нэ. Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэ- тэ колхоз (правлениинь түрүүлэг- шэ нүхэр Б-Ж. Дармаев, партийна организациинь секретарь нүхэр П. Маковеев) нүүдэл наймаа эмхид- хэхэдэмнай хоёр мори тэргэ үгэһэн байгаа. Энээнэйнь ашаар, манай сельпо ажалшадай дунда эд бараа элбэгээр наймаалжа шадаха арга- тай болоо.

Үбэлэй хүйтэнэй үедэ малажалда хүдэлэгшэдые таһалгаряагүй эд ба- раагаар хангаха хэрэгтэ мүнөө ха- маг хүсэ шадалаа элсүүлжэ байнаб- ди.

Г. Бадмаев, Курумканай аймагай Могойтын сельпогой түрүүлэгшэ.

Вагонһоо мал буулгаха газар хэрэгтэй

спубликымнай колхоз бүхэнэй й үүлтэрые һайжаруулхын ту- МАССР-эй Живконторын нэрэ э Зүүн-Сибириин түмэр замай а станцида ороноймнай олохон стьнуудһаа ашаг шэмэ ехэтэй, б түрэлэй үүлтэрэй малнууд роо ерэжэ байдаг.

э станцида мүнөө хүрэтэр ма- ашадаг, буулгадаг талмай һай- түхеэрэгдэнэгүй. Тиимэһээ ва- ооһоо малые нэгэ нэгээрнь ба- а буулгаха ушарнууд үзэгдэнэ. ушарһаа боложо, элдэб гэмтэл, болохоёо һанадаг гээшэ.

анциин хүтэлбэрилэгшэд һайн эрэлгэтэй тусхай талмайн үгые мэдэжэ байгаад, вагоноор ерэ- малые түргэнөөр буулгаха гэһэн ралта үгэдэг заншалтай юм. ээлхэдэ, тээсгэн энэ станцида эн 250 толгой нарин нооһотой дые 30 минута соо буулгаха гэ- захиралта үгтэһэн байна. Теэд богонихон саг соо гансахан лэ һайн түхеэрэлгэтэй талмайн бии байгаал һаа, хонидые буулгажа үр- дихэ байгдаа. Үнэн дээрээ хонидые, мүн эдэнэй тэжээл, түхеэрэлгэ гэхэ мэтыень буулгажа, вагониие сэбэр- лэһээр байтарнь 2 час тухай саг бо- лоо. Тэрээн дээрэһээ боложо, товар- на конторынхид «вагон удаан саг соо барибат» гэһэн бэеэрээ тэндэ ажаллаһан хүдэлмэрилэгшэдтэ яла тохоһон байха юм.

Илька станциин хүтэлбэрилэгшэд энэ станци дээрэ мал тээхэ, буулга- ха тусхай түхеэрэлгэтэй талмай бии болгохо хэрэгтэ анхаралаа багаар табина, түмэр замай отделени мүн- гэ зөөри һомолногүй гэһэн шалтаг барихаһаа ондоо юушье хэнэгүй.

Малые элдэб гэмтэлгэһээ, хүнүү- дые яла түлэлгэһөө сүлөөлхэ зорил- гоор, түмэр замай 4-дэхи отделени Илька станцида һайнаар түхеэрэг- дэһэн талмай бии болгохын тула хэмжээ абаха зэргэтэй.

А. Михайлов.

Нүүдэл наймаагаар ханганагүй

луута-Нуурай түмэр замай 16- дистанциин 7-дохи околодкын шадые нүүдэл наймаагаар нагүй. Тэдэнэр тамхи, зуруул, гэхэ мэтые худалдан абахын эндэһээ хорёод километрын рта байдаг Тамча ошохо баа- болодог. Тиимэһээ Галуута- ай станциин ОРС-ын хүтэлбэ- рилэгшэд энээн тушаа һаналаа та- биха ёһотой.

Тэрэшэлэн эндэхи ажалшад захи- һан газетэ, журналаа ехээр тээгдэ- жэ абана. Эндэ лекци, хөөрэлдөөн үнинэй үнгэргэгдэхэеэ болишонхой.

Ж. Цыбиков, түмэр замай хүдэлмэришэн.

Журамгүй наймаалагша

а-Хэрээтын сомоной (Бичура) новай нэрэмжэтэ колхозой га- дээрэ Еланай сельпогой гурба- магазин бии юм. Энэ магазин гай ажалшадай эрилтые саг дань ханганагүй. Тэрэшэлэн зин соонь ариг сэбэр сахигда- й, шорой тооһондоо дарагда- ан, эмхи түримгүй байдалтай. эдэ наймаалагша Мотонкуева мдаа халаадгүйгөөр ажалладаг. Энэ магазин ехэнхидээ хаалтатай байдаг зантай болошоо. Үглөөнэй 9 часта нээгдэхэ аад, 10—11-дэ арай гэжэ нээгдэдэг юм. Ажалшадта шу- хала хэрэгтэй сай, дабһан, тамхи, зуруул, керосин гэхэ мэтэнүүд та- һалдадаг.

Эдэ дутагдалнуудые сельпогой правлени мэдэжэ байгаад, зохихо хэмжээ абанагүй.

Д. Багавгаев, пайщик.

Үглөөнэй 9 часта нээгдэхэ аад, 10—11-дэ арай гэжэ нээгдэдэг юм.

Ф. Балдаевай зураг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городтохи номой нэгэдэхи магазин соо. Таһагые даагша М. Н. Мацедонская ном худалдажа байна. **А. Мантаевай фото.**

Ном тараалгын һара

Республика доторнай ном тараал- гын һара үнгэргэгдэжэ байна. Му- харшэбэрһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, һарын эхилһэнһээ хойшо юрын үдэ- рэйхидэ орходоо нилээдгүй олон ном дэбтэр ажалшадта худалдаг- даба. Ново-Заганска, Никольско, Октябрьска хүдөөгэй библиотекэ- нүүдтэ уншагшадай конференци- нүүд үнгэргэгдэбэ, советскэ уран- зохёолшодой номуудай выставкэ эмхидхэгдээ.

Аймагай комсомолецууд, культу- рын таһагай хүдэлмэрилэгшэд арад зоной дунда ном тарааха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Куль- турын байшанда номой базаар эм- хидхэгдээ. Ойрын үдэрнүүдтэ но- мой базаарнууд бүхы долоон жэлэй болон дунда һургуулинуудаар эм- хидхэгдэхээр хараалагдана.

Мүн тэрэшэлэн ном тараалгын һарын эхилһэн үдэрһөө хойшо та- бан үдэрэй турша соо Зэдын аймаг- та гурбан мянга гаран түхэригэй уранзохёолой, хүдөө ажахын, тех- ническэ литература худалдагдаба.

Хүдэлмэришэд, колхознигууд, ин- теллигенци советскэ болон хари ороной уранзохёолшодой шэнэ шэнэ зохёолнуудые, техническэ болон хүүгэдэй литература ехээр худал- дан абаһан байна.

Зүгөөр, «Книготоргын» Бурят- Монголой конторо худалдаа най- маанай организацинуудые шухала хэрэгтэй литературaар гүйсэд хан- ганагүй гэжэ хүдөө нютагуудһаа мэдээсэнэ.

Тиихэдэ Кяхтын, Сэлэнгын, Ивол- гын аймагуудай комсомольско орга- низацинууд ном тараалгада һулаар хабаадалсана.

Н. Александров.

Хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөн

КПСС-эй Заиграйн айкомой бо- лон «Под знаменем Ленина» гэжэ аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэд хүдөө бэшэгшэдэй зүблөө һаяхан үнгэргэбэ. Энэ зүблөөндэ 50 гаран хүдэлмэришэн, хүдөөгэй бэшэгшэд ерэһэн байна.

«КПСС-эй XX съездын шиидхэбэ- ри, аймагай газетын зорилго» гэһэн асуудалаар «Под знаменем Ленина» газетын редактор Н. В. Ключерев элидхэл хэһэн байха юм. Тэрэшэлэн хүдэлмэришэн, хүдөөгэй бэшэгшэ- дэй «Статья бэшэлгээр мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ тухайдань» тус газе- тын секретарь нүхэр Перелыгин хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна.

Зүблөөн дээрэ хамтадаа 10 хүн үгэ хэлэжэ, аймагай газетын хүдэлмэ- ридэхи дутуу дундануудые шүүм- жэлһэн, өөһэдынгөө һанамжануудые оруулһан байха юм.

— Газетэ хүдэлмэридөө хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые үсөөнөөр хабаадуулна, — гэжэ Ново-Брянска МТС-эй ахалагша ветеринарна врач нүхэр Афанасьев тон зүбөөр шүүм- жэлбэ. — Тэрэшэлэн колхозой ажа- хын, илангаяа түрүү малшадай дүй дүршэл тухай багаар бэшэнэ гэбэ.

Тамахтын модо бэлэдхэлэй пунк- тын начальник, хүдэлмэришэн бэ- шэгшэ нүхэр Вставский үгэ хэлэхэ зуураа, редакциин хүдэлмэрилэгшэд модошодой ажахые гүнзэгыгөөр мэ- дэдэггүй, тэдэнэй ажабайдалые һо- нирходоггүй, ажалыень ошожо ха- радагшьегүй гэжэ шүүмжэлбэ.

Газетэ болбол аймагайнгаа ажа- байдалые өөрынгөө хуудаһануудта муугаар харуулна, бии байгаа ду- тагдалнууд тухайгаа хүсэд бэшэнэ- гүй гэжэ Ээриин леспромхозой хү- дэлмэришэд Квашнин, Соболев, мо- до бэлэдхэлэй пунктын технорук Чурин, КПСС-эй айкомой пропа- гандист Сосов болон бусад шүүм- жэлээ.

Газетын хүдэлмэридэ эдэбхитэй- гээр хабаадалсагшадта редакциин зүгһөө бэлэгүүд үгтөө.

М. Арьяева.

Намсараевай бүлэ

Гэгээтын сомоной Сталинай нэ- рэмжэтэ (Зэдэ) колхозойхид хонин ажал дээрэ хүдэлмэрилдэг Намса- раевай бүлые ехэ хүндэлдэг, сэгнэ- дэгшье юм. Эдэнэр дүрбэдэхи жэлээ колхозой хонин ажал дээрэ хүдэл- мэрилхэ зуураа, нэгэшье толгой хо- ни, ямаа гарзалуулангүй ондо оруу- лаа. Үнгэрһэн 9 һарын туршада эдэнэрэй бүлэ хамта дээрээ 3030 ажалта үдэр оложо, 546 пүүд тарияа, 2260 түхэриг мүнгэ авансаар абаһан байна.

Эдэнэрэй харууһалжа байһан 487 эхэ хонид бултадаа искусственна аргаар ороондо оруулагдаад, мү- нөө тарган тобироор үбэлжэжэ бай- на. **А. Модонов,** «Джидинский колхозник» газетын редактор.

Нэгэ клубай ажал тухай

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой (Сэлэнгэ) центртэ томохон клуб бии юм. Энэ клуб ажалшадай дунда ямар хүдэлмэри ябуулнаб гэжэ хаража үзээ. Клубые даагшаар энэ жэлдэ А. Балтыров ороһон аад, ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй.

Тус клуб соо оробол мүрысөөнэй дүн харуулһан доска, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай ямаршье мате- риал олохогүйт. Зунай үедэ ажал- шадай дунда нэгэшье лекци, хөө- рэлдөөн үнгэргэгдөөгүй байха юм.

Нэгэ үедэ колхозой залуушуул- һаа бүридэһэн уранһайханай са- модеятельностиин кружок энэ клуб- та хүдэлдэг һэн. Мүнөө тэрэшье кружогынь хүдэлмэрилхээ боли- шонхой. Эндэ яһала шадабари ехэ- тэй дууша, хатарша залуушуул олон. Теэд залуушуулай оюун бэ- лигые клубай хүдэлмэриие һайжа- руулхын тулада хэрэглээ һаа ехэл һайн байгаа.

Тэрэшэлэн үнгэрэгшэ жэлдэ ха- нын газетэ, «Дайшалхы хуудаһан» таһалгаряагүй гаргагдадаг, колхо- зой гэшүүдэй хэһэн амжалта тухай бэшэгдэдэг, мүн дутуу дунда юумэ- нүүд хододоо тус газетэдэ шүүмжэ- лэгдэдэг һэн. Энэмнай мүнөө ба- һал зүндөө орхигдошонхой.

Б. Халзанов.

Уран гартай пеэшэншэн

1945 онһоо хойшо Бадма Доржиев колхоздоо пеэшэншэнээр ажал- лана. Нүхэр Доржиев арба гаран жэлэй турша соо пеэшэн барижа ябахадаа, айл бүхэниие гал гулам- татай болгоһон байна.

Мүнөө Бадма Доржиев Закаме- най аймагай «Коммунизм» колхоз- до пеэшэн баригшаар ажаллана. Һүүлэй үедэ колхозой холын гүүртэ, отаранuудай гэр бүхэндэ тэрэнэй уран гараар табигдаһан пеэшэнүүд үбэлэй хүйтэндэ даарижа ороһон хү- нүүдые үни бутарма дулаахананаар угтадаг. Нүхэр Доржиев хамта 20 гаран пеэшэн тэндэ һаяхан табижа үгэбэ.

Иигэжэ нүхэр Доржиев өөрынгөө шударгы ажалаар колхозой гэшүү- дэй дунда хүндэтэй болонхой.

Ф. Цыденжапов, Закаменай дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша.

Кино харуулагданагүй

Закаменай аймгүйсэдкомой куль- турын таһагай киномеханик Дубчин Гындунов Енгорбойн сомоной «Ста- линай зам», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүдтэ һарадаа гур- ба дахин кино харуулха уялгатай юм. Теэд «Сталинай зам» колхоздо үнинэй кино харуулагданагүй. Юуб гэхэдэ, нүхэр Гындунов хоёр кол- хоз киногоор хангаха аад, ганса Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхидто кино харуулаад лэ ябашадаг зан- тай болошоо.

Киномеханик Гындунов «Сгали- най зам» колхозой гэшүүдтэ хэзээ кино асаржа харуулха гээшэб гэжэ аймгүйсэдкомой культурын таһа- гайхидһаа асуугдана.

П. Очиров.

Хуулита эрилтэ

Мухаршэбэрэй аймагай Молото- вой нэрэмжэтэ колхозой залуушуул сүлөөтэй сагаа һайнаар, сэнгэли- гээр үнгэргэхэ аргагүйдэнэ. Ушар юуб гэхэдэ, колхозой центртэ бии байһан клубынь мүнөө хүрэтэр ду- лаалагдаагүй, досоогуурнь хээрын һалхин эшхэржэ байдаг. Мүн энэ клубай үүдэ үрхэнь үдэр һүнигүй нээлгэтэй байхаһаа гадна, досоонь пеэшэншье үгы юм.

Колхозой правлени, партийна ор- ганизаци эдэ бүгэдые хаража бай- гаад нюдэ балай, шэхэ дүлии яба- хань тайхалтай болошоо.

Эдэ дутагдалнуудые ойрын үдэр- нүүдтэ зайсуулха тушаа һаналаа табихаар болоо бэшэ аал?

Д-Н. Шолболов, колхозой гэшүүн.

Парикмахерска нээхээр болоо

Үһэ зүһэндөө дарагдашаһан нэгэ хүн хайша баринхай гудамжада, дайралдаһан лэ хүниие «үһыемни хиргаад үгыт» гэжэ гуй гуйһаар гу- дамжын һүүлшын гэртэ ошожо оро- шобо. Тээ нэгэ хэдыхэн сагай үнгэр- һэн хойно «һанаагаа амарһан» хэ- бэртэй, хүхюутэй, зугаатай боложо тэрэ хүмнай гаража ерээ бэлэй. Энэ ушар Ехэ-Нугын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо болоһон юм.

—Манай эндэ иимэ ушарнууд үдэр бүхэндэ шахуу үзэгдэжэ бай- даг юм,—гэжэ нютагай хүн зон бул- та хэлсэдэг.

Теэд хүн бүхэнэй үһэеэ заһуул- хын тула 40 километрын газарта байдаг Кяхта город ошохо гээшэ бэрхэтэй. Город хүн бүхэн ерэжэ байха сүлөөтэй бэшэ ха юм.

Яахаб. Ядахын сатта һарадаа нэ- гэ дахин үһэеэ һайнаар хайшалуул- ха, заһуулха хэрэгтэйл!

Ехэ-Нугын сомоной Соведэй дэр- гэдэ нэгэ парикмахерска нээгээ һаа, ехэл һайн һэн. Энэ нютагта хоёр томо колхоз, сельпо, больница, һургуули болон бусад эмхи зургаа- нууд бии.

Аймагай коммунальна ажахын хүтэлбэрилэгшэ энээн тушаа һана- лаа табиха аабза гэжэ һанагдана.

В. Зандаков.

Хайша, һамаа барииһаар
Хахад һара болобоб.

Үһэеэ заһуулха гэһээр
Үй тамаа үзэбэб.

Ф. Балдаевай зураг.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Үнеэдые һаадаг агрегадууд юундэ орхигдошонхойб?"

Сэлэнгын, Селендумын болон Сү- хын МТС-үүд малай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механиза- цилха талаар туһаламжа харьяата колхозуудтаа үзүүлнэгүй гэһэн статья манай газетын октябриин 23- най номерто, дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар толилогдоо һэн.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл, мүн малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ ту- хай асуудал КПСС-эй айкомой бю- родо, ноябриин 13-да болоһон айко- мой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэ- бэ.

Малажалай фермэнүүдтэ ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механиза- цилха, колхозуудта бии байһан тэ- жээл буйлуулдаг ба үнеэдые һаадаг агрегадуудые тодхожо ашаглаха гэ- жэ Сталинай, Карл Марксын, Хру- щевой, Калининай нэрэмжэтэ колхо- зуудай хүтэлбэрилэгшэдые, Сэлэн- гын, Сүхын, Селендумын МТС-үүдэй директорнүүдые пленум уялгалаа. Тиин малай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механиза- цилха асуудалые хэрэгсээдэггүйнь түлөө дээрэ дурсагдаһан колхозуу- дай хүтэлбэрилэгшэдтэ ба МТС- үүдэй директорнүүдтэ шанга һа- нуулга хэгдэбэ гэжэ манай редакци- да КПСС-эй Сэлэнгын айкомой сек- ретарь нүхэр Баирбиликтуев мэдээ- сэбэ.

„Хүйтэнэй хүрэжэ ерэбэшье, хото хорёонь задагай"

Иимэ гаршагтай статья манай газетэдэ толилогдоо һэн. Тэрээн соо Баргажанай аймагай колхозуудта үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэ- риин хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байһан тухай хэлэгдэһэн байгаа. Мүн үбэлэй үедэ малшадай байха гэрнүүд ехэ дутамаг, бии байһан байрануудынь заһабарилагданагүй гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Манай редакцида КПСС-эй Бар- гажанай айкомой мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо заагдаһан дутаг- далнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээнүүд абтаба.

КПСС-эй айкомой бюрогой шиид- хэбэреэр аймагай колхозуудта ок- тябриин 15-һаа ноябриин 15 болотор зоотехническэ барилгын һара үнгэр- гэгдөө. Энэ хугасаа соо колхозууд- та үнеэнэй 6 байра баригдажа, нэ- гэниинь ашаглалгада оруулагдаа. Хамта дээрээ 3500 хонидой байха 7 байра, гахайн нэгэ байра бариг- дажа дүүргэгдэбэ.

Мүн малшадта хоёр гэр шэнээр баригдажа, хуушан гэр байрануу- дынь һэльбэн заһабарилагдаа.

Аймагай колхозуудай адуу мал ехэнхидээ дулаан байрадаа оронхой.

„Курумканайхид хэлэһэндээ хүрэхэ ёһотой"

Манай газетын октябриин 31-нэй номерто иимэ гаршагтайгаар толи- логдоһон статья соо Курумканай аймагай колхозууд малайнгаа бай- рануудые үбэлжэлгэдэ бэлэн бол- гоодүй, байрануудынь ехэнхидээ хуушаржа, заһабарилагдахаар бо- лонхой, малай фермэнүүдэй типо- вой байранууд механизацилагдана- гүй, зелёнко һүрилэгдөөгүй, поли дээрээ хэбтэнэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Статья соо хэлэгдэһэн баримта- нууд булта зүб байба,—гэжэ манай редакцида КПСС-эй Курумканай айкомой секретарь нүхэр Лыгденов мэдээсэбэ. Статья соо заагдаһан ду- тагдалнуудаа усадхахын тула КПСС-эй айком колхозуудай хүтэл- бэрилэгшэдэй ба МТС-эй директо- рэй хабаадалгатайгаар хоёр удаа зүблөө үнгэргөө.

Мүнөө малай үнэтэ тэжээл боло- хо зелёнко, солоомо һүрилэлгэдэ ба зөөлгэдэ 20 трактор хүдэлжэ байна. Мүн малнуудынь дулаан байрада оруулагдаа. Хуушан байрануудые һэльбэн заһабарилалга дүүргэгдэхэ болоо.

Тэрэшэлэн малай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механи- зацилхын тулада колхозуудта Бар- гажанай МТС-эй механизаторнуу- дай тусхай бригада хүдэлмэрилнэ.

Манай республикын hонин

Дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ

Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хүдөө ажахыга улам саашань дэбжээхэ гэжэ эрид зоригжонхой. Энэ талаар ажахын үнгэрэгшэ жэлэй туршада муу бэшэ дүн туйлаба. Малажалhаа ашаг шэмэ абалгаяа нилээд дээшэлүүлээ. Тус колхоз малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябана.

Эндэ үнгэрэгшэ жэлэй туршада үнеэн бүриhөө 1836 килограмм hүн hаагдаа. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 102,3 центнер hүн, 17,6 центнер мяхан абтаа.

Мүнөө энэ артелиинхид үбэлэй үедэ үнеэн бүриhөө 1200—1400 килограмм hү hааха гэжэ шиидээд, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар hайн амжалта туйлаhанайнь түлөө тус колхоздо КПСС-эй айкомой болон аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Г. Ильин.

Түрүү хонишон

Дулма Норбоевна Гармаева эрхим ажалаараа Яруунын аймагта суурхана. Тэрэ ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ 700 толгой эрье харууhалха зуураа, нэгэшье хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар ондо оруулhан байха юм. Үбэл, хабарай хагсуу үедэ хонидоо hайнаар харууhалжа шадаhанай ашаар, толгой бүриhөө 3,5—4 килограмм эрхим шанартай ноохо хайшалаа.

«Улаан Туяа» колхозой хонишод Дулма Норбоевнагай түрүү дүй дүршэлые халан абана. Мүнөө нүхэр Гармаевагай отарынхид үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэжэ байна.

Е. Ринчинова.

Байгалай модошодой амжалта

Байгалай зүүн эрье шадар хэдэн үдэр соо таhалгаряагүй саhан орожо, hалхи шуурган боложо, бэрхэтэй байдалай ушарбашье, Байгалай леспромхозой модо бэлэдхэгшэдэй хүдэлмэриин эршэ шангадана. Тэдэнэр модо шэрэхынгээ хажуугаар харгы сэбэрлэдэг, склад ошохо шэнэ харгы гаргана. Тиибэшье хододоо амжалта туйлана.

Иигэжэ леспромхозой коллектив жэлэйнгээ программые болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа мэдээсэбэ. Тус коллектив 180 мянга гаран кубометр модо бэлэдхэжэ, шэрээд байна. Тэдэнэр цикличностиин график нэбтэрүүлhэнэй ашаар түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээ. Участогуудта залаатайнь, ута зандань модо шэрэлгэ ургэнөөр хэрэглэгдэнэ. Энэнь ниилээд олон хүнүүдые сүлөөлхэ арга олгоо.

«Соболиха» гэжэ участогай коллектив жэлэйнгээ түсэбые түрүүлэн дүүргээ. Тэдэнэр 1957 оной жэлэй түсэбөөр 1760 кубометр модо бэлэдхээд, 635 кубометр зөөгөөд байна. Тус участогай түрүүшүүл-трактористнууд Ступаков, Бузорин, Нечаев, Олейников, Воловик болон бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 150 процентhээ бага бэшээр дүүргэнэ.

Байгалай леспромхозой хүдэлмэришэд жэлэй эсэс болотор 20 мянган кубометр модо шэрэхэ уялга абаа.

Н. Александров.

Үбэлдөө hү ехээр hаахын түлөө

Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ (Зэдэ) колхозой hаалишад үбэлдөө hү ехээр hааха шэнэ уялга абанхай. Илангаяа нэгэдэхи бригадын Шэнэ байра гэдэг гүүртэдэхи hаалишад үбэлжэлгэсэ hайн бэлэдхэлтэйгээр угтахын тула ехэ оролдолго гаргаhан байна.

Мүнөө жэл энэ гүүртэдэ 100 үнеэдэй байха шэнэ байра баригдаа. 1000 шахуу тонно силос 6 набтар башни соо дарагдаа. Шэнэ байрын дэргэдэ тэжээл буйлуулха тусхай кухни баригдажа эхилээ. Дүүжэн харгы табиха бэлэдхэл хэгдэжэ байнхай. Энэ гүүртэ колхозойнгоо электростанциhаа энерги абажа, малшадай гэрнүүдынь, малай байрануудынь барандаа электричествотэй болоо. Айл бүхэндэ радио оруулха бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

Ц. Сагалеев.

Загаhа ехээр барина

Энэ жэлдэ Яруунын аймагай загаhашад эршэмтэйгээр ажаллажа байна. В. Г. Григорьевой хүтэлбэрилдэг загаhашадай бригада нэгэ үдэр соо 250 центнер загаhа бариба. Тиигэжэ hарынгаа түсэб нэгэ үдэр соо дүүргээ шахуутай.

Г. С. Байбородинай хүтэлбэрилдэг бригадын загаhашад 200 центнер алгана ба ялаагана бариа. Тиихэдэ тэдэнэр хоёр жэлэй саада тээ Яруунын нуурнуудта үсхэхын тула табигдаhан хэлтэгэнэ загаhа, амурай сазан бариhан юм. Эдэ загаhад гэдэргээ нуурта табигдаба.

Мүн загаhанай заводой бусад бригаданууд hайнаар ажаллана.

В. Васичкин.

Баскетболоор республикын түрүү hууриин түлөө

Баскетболоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ «Буревестник» гэжэ спортивна hайндуранай бүлгэмэй эхэнэрнүүдэй ба эрэшүүлэй командануудhайн амжалтануудые туйлаа. Энэ бүлгэмэй эрэшүүлэй суглуулагдамал команда финальна уулзалгада зооветинститудай командатай наадаад, 59:37 тоотойгоор илалта туйлажа, түрүү hуури эзэлбэ. Зооветинститудай команда хоёрдохи hуури эзэлээ.

Хоёрдохи группада болоhон эрэшүүлэй командануудай дундаhаа түмэр замай техникумэй студентнэрэй команда түрүү hуурида гараа. 65-дахи hургуулиин hурагшадай команда хоёрдохи hуури эзэлээ.

Эхэнэрнүүдэй дунда болоhон мүрысөөндэ «Буревестник» команда түрүү, «Локомотив» команда хоёрдохи hуури эзэлээ.

Л. Бобыкин.

hОНИРХОЛ ҮҮСХЭЭ... **И. Денисовэй фотоэтюд.**

Гээжэгэн хүбүүн

☆

(Үбэр Монголой үльгэр)

☆ ☆

Гээжэгэн хүбүүн нэгэтэ үглөөгүүр бушуухан борохон даагаяа унаад, боориин болдогор харгыгаар эшхэрэн хашхаран гүйлгэжэ ябаба ха.

Гэнтэ харан гэхэдэнь, нэгэ hолонго нүхэ руугаа гүйгөөд орошобо. Гээжэгэн хүбүүн нүхыень hахяад hуушаба. Тиигэжэ hуухыень хаанай адуушан хараад, хородонги хара азаргадаа хубхай модон эмээлээ тохожо, үетэй хулаhан ургаяа барин хажуудань гүйлгэжэ ерэбэ.

— Хэн гээшэбши? Юу хэжэ hуунаш?—гэжэ асууба.

— Би Гээжэгэн хүбүүн гээшэб. Борохон даагаяа унаад, боориин болдогто харгыгаар гүйлгэжэ ябатарни, гэнтэ энэ нүхэн руу hолонго орошоо. Би тэрэнийе угтажа, манажа hууна гээшэб,—гэбэ ха тэрэ хүбүүн.

— Ши яагаа олон үгэтэй амитамши?—гэжэ нүгөөдэнь уурлаба.—hолонго манааб гээд ганса үгөөр хэлэхэшни яанаб.

— Олон үгэ ухаандам хүрэдэг, уляаhан модон ууладам ургадаг юмэл,—гэжэ Гээжэгэн хүбүүн харюусаба.

— Шим иихэдээ ямар хэдэр үгэтэй амитамши,—гэжэ хаанай адуушан бүри ехээр гааража оробо.

— Хэдэр үгэ ойндом олон, хэдэргэ модон ойдом олон.

— Үшөө щи хорон хошон үгэ гаргахабши,—гэжэ адуушан ганирба.

— Хошон үгэ хоолойдом, хошхоног...! —гээд үнөөхи хүбүүмнай бүри хүхибэ.

Тиихэдэнь хаанай адуушан хороо бусалжа, хаанда ошожо мүргэбэ ха. Хаан сагдаа сэрэгээ эльгээжэ, Гээжэгэн хүбүүе ордондоо туужа асаруулба. Ордоной үмэнэ отхон хатаниинь Гээжэгэн хүбүүе угтаад, гани галзуу боложо байба ха. Тиихэдэнь хүбүүн урдаhаань хэлэбэ ха:

— Ямаанай толгой янда ородоггүй, ягдатар хатан яаманда ородоггүй юмэл. Тэмээнэй толгой тэбшэдэ ородоггүй, тээдэгэр хатан түрэдэ ородоггүй юм. Ахай хатан, та абяагүйхэн лэ байгтылши даа,—гээд Гээжэгэн хүбүүн саашаа арилшаба.

Хаанай хатан уурлахын ехээр уурлажа, галзуурхын ехээр галзууржа, сагдаа сэрэгээ дуудуулжа асараад, Гээжэгэн хүбүүнэй хургануудые монгол тэргын булада хүлюулбэ ха.

Тиигэжэ hуутарнь хаанай эмшэ лама хажуугаарнь гарахадаа:

— Ши эндэ юу хэжэ hуунаш?—гэжэ хашхарба.

— Би эмшэ ламын эрээбэр хурганай, домшо ламын долёобор хурганай эди шэди туршаха hанаатай эндэ hуунаб даа,—гэжэ Гээжэгэн хүбүүн харюусаба.

Үнөөхи лама уур сухалдаа тэсэжэ ядан, хаанда гүйн орожо, Гээжэгэн хүбүүе мүргэбэ. Хаан тэрэ дары Гээжэгэн хүбүүе ордондо оруулжа, мүшхэжэ, ташхажа оробо ха:

— Зай, хүбүүн, эндэ юу харанабши,—гээд хаан шэрээгээ зааба.

— Уулада ургаhан модон, уран hиилүүртэй шэрээ байнал даа, —гэбэ ха Гээжэгэн хүбүүн.

— Тээ дээрэхэнэнь юун байнаб?

— Тангад хониной ноохон, табан үнгын олбог байнал даа,—гэбэ хүбүүн.

— Үшөө дээрэнь юун байнаб? —гэбэ ха хаан.

— Хэлэжэ шадахагүй байналби даа.

— Тиихэдээ ши газаагуур ябахадаа нам тухай үгэ хүүр дуулаагүй юм гүш, — гэжэ сухалдан hагад асууба.

— Арад зоной хэлсэhэн али олон юумые дуулахамнишье дуулаа hэм. Тархяа залгиг, танда хэлээд яалайб!

— Үтэр хэлэ! — гэжэ хаан гани галзуу болобо ха.

— Хэлэхэдэмнишье яаха hэм. Ухаан бэень хонин, уланха бэень шоно, — иимэ хүн эндэ hуудаг юм гэлсээ бэлэйл!—гэжэ Гээжэгэн тобтой шангаар харюусаба.

Хаан уур сухалдаа мэдээ алдажа, галзуу дундаа Гээжэгэн хүбүүе газаашань үлдэжэ гаргажархиhан юм гэлсэдэг.

Гээжэгэн хүбүүн бушуухан боро даагаяа унаад, боориингоо болдогто харгыгаар дуугаа дуулаhаар нютаг нугадаа арилhан юм ха даа.

Бурят-Монголой АССР-эй дуу, хатарай ансамбль МНР-тэ ошоод байна

УЛАН-БАТОР, декабриин 1. (ТАСС). Бурят-Монголой АССР-эй дуу, хатарай гүрэнэй ансамбль мүнөөдэр Улан-Баторта ерээ. Энэ үдэртөө ансамбль түрүүшынгээ концерт харуулба. Улан-Баторай ажалшадай болон олониитын түлөөлэгшэд айлшадые халуунаар амаршалаа. Олон тоото сугларагшад концертые ехээр hонирхон хараа. Монголой Арадай-революционно партиин болон Монгол Арадай Республикын правительствын хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй посол В. И. Писарев, дипломатическа түлөөлэлгын бусад зургаануудые толгойлогшонор концерт дээрэ байлсаа.

Польшын Арадай Республикын сеймдэ hунгаха hунгалтада бэлэдхэл хэгдэжэ байна

1957 оной январиин 20-до Польшын сеймдэ hунгалта болохо юм. «Трибуну люду» газетын мэдээсэhэнэй ёhoop, Бүхэпольшын национальна фронтын комитедэй президиумэй заседани Варшавада үнгэргэгдэжэ, hунгуулиин кампанида бэлэдхэхэ тухай хэдэн асуудалнууд тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тусхайлан хэлэбэл, Польшын Арадай Республикын сеймдэ hунгаха hунгалтада бэлэдхэхэ хэрэгтэ национальна фронтын, мүн тэрэнэй нютагай комитедүүдэй зорилгонууд тодорхойлогдоhон байна.

Тунисай хүн зон өөрынгөө газарта хариин гүрэнэй сэрэгэй базануудые байлгахагүйн түлөө тэмсэнэ

Франциин хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhoop, Бон гэжэ хошуунда Франциин солдадуудай ба нютагай хүн зоной хоорондо тулалдаан hаяхан болобо гэжэ Туниста хэблэгдэhэн тусхай коммюнике соо хэлэгдэнэ. Тунисай захиргаанай газарhаа ямаршье зүбшөөл абангүйгөөр, агаарай добтолгоhоо хамгаалха харуул Джебель Драссен нютагта байгуулха гэжэ французска 40 солдадhаа бүридэhэн отряд hэдэлгэ гаргаhан байна. Французска солдадуудай иигэжэ зоргоороо ороходонь нютагай хүн зон эсэргүүсэhэн байгаа. Тиихэдэнь сэрэгэй 7 самолёдоор дэмжэгдэн, тэрэ отряд хүн зониие буудажа ороо гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ. Тэрээнhээ уламжалан Тунисай нэгэ хүн алуулаа, нэгэ эхэнэр, гурбан эрэшүүл хүндөөр шархатаа.

«Энээниие миин орхихоор ушар бэшэ гэжэ тоолоhон дээрэhээ Тунисай правительство дипломатическа зохихо хэмжээ абаха хүсэлэнтэй байна» гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

Иракта бүгэдэниитын забастовко болобо

Ливанай хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhoop, ажалшадай демонстрациие полициинхидай буудаhанhаа уламжалан 104 хүн алуулhан байгаа. Энээндэ буруушаалгын тэмдэг болгон Ирагай Эн-Неджеф гэжэ томо городто табадахи үдэртөө бүгэдэниитын забастовко боложо байна.

Багдадта, мүн Ирагай бусад городуудта забастовконууд мүн лэ болоно.

(ТАСС).

Баруун гүрэнүүдэй сэрэгүүдэй гаргашада ФРГ-эй ехэ мүнгэ зөөри зорюулагдана

Бундесрат (Баруунгерманска парламентын хоёрдохи палата) 1956—57 оной бюджедтэ нэмэлтые ноябриин 30-да hайшаагаа. Баруун гүрэнүүдhээ Баруун Германиин газар дээрэ байдаг сэрэгүүдэй гаргашада 1,455 миллиард марка гаргашалагдахаар хараалагдана. Парижhаа абтаhан мэдээнүүдэй ёhoop 1956 оной майн 5-hаа эхилэн Германиин Федеративна Республика баруун гүрэнүүдэй сэрэгүүдэй гаргашые даахаяа болихо зэргэтэй байhан юм.

(ТАСС).

США Испаниие зэбсэглэнэ

Испаниин далайн сэрэгтэ хэрэгтэй болохо сэрэгэй материалнуудые ашаhан американска суднанууд Испаниин Кадис портдо ерээ гэжэ парижска радио мэдээсэнэ.

Сиридэ эсэргүү үгэсэлгэдэ бэлэдхэл

Англо-турецкэ хэлсээн ноябриин 30-да Лондондо нээгдээ. Турецкэ талаhаа Турциин гадаадын хэрэгүүдэй министрын уялгые дүүргэгшэ Мендерес, Турциин МИД-эй генеральна директор Бирги, Англиин талаhаа гадаадын хэрэгүүдэй министр Ллойд, гадаадын хэрэгүүдэй министрын саг үргэлжын орлогшо Киркпатрик хэлсээндэ хабаадалсаа. «Гол түлэб Сири тушаа хэлсээн болоо» гэжэ Турциин посольствын түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ мүн лэ иигэжэ хэлэhэн байна гээд Ассошиэйтед Пресс агентство дамжуулна.

Сиридэхи байдал тухай Англиин буржуазна ехэ ехэ газетэнүүд статьянуудые толилоо. Тиихэдээ, эдэ газетэнүүд Сиридэ эсэргүүгээр хэдэг хардалга гүрдэлгэээ үргэлжэлүүлhэн байха юм. Өөрынгөө национальна бэеэ даанхай байдалые шууд сэхээр хамгаалжа байhан Египедэй тала руу Сириин зоримгойгоор ороhондо Англиин, баруунай бусад оронуудай тусхай бүлэгүүд ехээр дурагүйтэдэг юм. Эгээл энэ хараа бодолыень тус газетэнүүд баримталдаг байжа болоо ха. Эдэ газетэнүүдэй статьянууд соо «советскэ буу зэбсэг Сиридэ олоор асарагдана» гэhэн хардалга хэгдэнэ, мүн «хожомдонгүйгөөр» Сиридэ эсэргүүгээр орохые сэб сэхэ уряалагдана.

Сиридэ эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгада бэлэдхэл хэхэдээ Англи США хоёрой нягтаар харилсан ажаллаха түсэбүүд тухай Англиин буржуазна хэблэл бэшэнэ. Хорото аашануудые дахинаа гаргахын тулада Багдадска хэлсээнэй г... шууд—Турци Ирак хоёр хэрэгл... дэхээр хараалагдаhан байха ю... Энээнтэй дашарамдуулан багда... ска хэлсээнэй дүрбэн гэшүүн—Ту... циин, Ирагай, Иранай болон Паки... станай түлөөлэгшэдэй зүблөөн... hаяхан болоhые hануулхаар бай... Сиридэ эсэргүүгээр эзэрхэг түри... хэй добтолго хэхэ тухай асууда... дурсагдаhан зүблөөн дээрэ дэлг... рэнгыгээр хэлсэгдэhэн байгаа гэ... «Дейли экспресс» газетын полити... ческэ шэнжэлэгшэ бэшэнэ. Гэ... зуура, шэнжэлэгшын бэшэhэ... ёhoop Ирагай болон Пакистанай т... лөөлэгшэд бэеэ баринги байж... «ООН-оор дамжуулан хэмжээнү... дые абаад хизаарлаха ёhотойб... гэжэ баадхаhан байна.

«Таймс» газетын дипломатическ... шэнжэлэгшын hанамжын ёhoop Си... ридэ эсэргүү ябуулгануудта Англ... Франци болон Холбоото Штадуу... тэрэшэлэн Багдадска хэлсээн... дурсагдаhан гэшүүд хабаадалса... зэргэтэй болоно. Французууд боло... турканууд энэ асуудалаар Парижд... хэлсээ хээд байна гэжэ шэнжэлэ... шэ бэшэнэ.

Мендересэй Англида ерэ... ушар Сири болон Кипр тушаа асуу... далнуудтай нягта холбоотой юм г... жэ «Ньюс кроникл» газетэ редак... ционно статья соогоо бэшэнэ. «Эн... аралые уласхоорондын база боло... хо арга боломжо одоошье бии бо... лобо» (ондоогоор хэлэбэл, Кипры... Сиридэ эсэргүү эзэрхэг түрим... ябуулга хэхын тулада хэрэглэхэ ар... га бии болобо) гэжэ газетэ мэдүү... нэ.

(ТАСС).

Багдадска хэлсээн тухай США-гэй гүрэнэй департаментын мэдүүлгэ

Багдадска хэлсээн тухай США-гэй гүрэнэй департамент тусхай мэдүүлгэ ноябриин 29-дэ толилоо. Энэ мэдүүлгыень президент Эйзенхауэр, гүрэнэй секретарь Даллес hайшааhан байха юм.

Багдадска хэлсээндэ хабаададаг Иранай, Ирагай, Пакистанай болон Турциин түлөөлэгшэдэй зүблөөнүүдэй Тегеранда ба Багдадта болоhон тухай hануулха зуураа, гүрэнэй департамент иигэжэ мэдүүлнэ: «Энэ хэлсээнэй түрүүн бии болохоhоо хойшонь Холбоото Штадууд тэрэниие дэмжэдэг байhан юм». Холбоото Штадууд хадаа тус хэлсээнэй гэшүүн бүхэнтэй хоёр талын хэлсээ баталанхай, мүн Багдадска хэлсээнэй зарим комитедүүдтэ США эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Багдадска хэлсээндэ орохоор бэ... лэн байнабди гэжэ США-гэй сонс... хоогүй болобошье, тус хэлсээн... гэшүүдэй «газар уhанай бүрин бү... тэн, политическэ талаараа бэе... даанхай байхыень» дэмжэнэбди г... hэн шалтаг бариад, Дүтын Зүү... зүгтэхи хэрэгүүдтэ Холбоото Шта... дуудай эдэбхитэйгээр хамааралса... хүсэлэнтэй байhаниинь энэ мэдүүл... гын удхаhаа элеэр харагдана.

Сириин республикада харша за... налта ба баалалта амери... канска хэблэлдэ хэгдэжэ байhан... дашарамдуулан, гүрэнэй департа... ментын мэдүүлгэ Сиридэ эсэрг... гээр шэглүүлэгдэнхэй гэжэ тэндэх... политическэ ажал-ябуулагшад о... солон тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

Венгридэхи байдал

Будапештын олонхи эхин ба дунда hургуулинуудта занятинь hара тухай таhалдаhанайнгаа hүүлээр hаяхан дахяад эхилээ. Провинцинуудай hургуулинуудта hуралсал бүри урид эхилhэн байха юм. Будапешт городто трамвай болон троллейбусай лининүүд үдэр ерэхэ тудам hэльбэн заhагдажал байнхай. Метронь hаадгүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Таксомоторно парк үргэдэнэ. Мүнөө үедэ хоёр зуу шахуу хүнгэн такси үдэр бүри город соогуур ябадаг болоо. Ниитын транспортые хүсэдөөр hэргээлгэдэ туhалха зорилгоор Будапештын «Ганц» гэжэ паровоз бүтээлгын заводой коллектив богонихон болзор соо арбан гурбан вагон заhабарилха, трамвайна хоёр шэнэ поезд бүтээжэ гаргаха гэжэ шиидхээ.

Венгриин хүдөө тосхонуудта намарай полевой хүдэлмэри дүүргэгдэжэ байнхай. Ороной олонхи областынууд үнгэрэгшэ жэлэй энэ үедэ дүүргэгдээд байhан хүдөө ажахын хүдэлмэриин 90 гаран процентые мүнөө бүтээгээд байна. «Хайду-Бихар» областьдо hүүлэй долоон хоногой турша соо табан мянган хольд (нэгэ хольд 0,57 гектартай тэн юм) талмай дээрэ нэмэжэ тариг... хэгдээ. Область дотор 745 мянга... хольд талмай дээрэ ороохото куль... тура таригдаа. Энэнь үнгэрэгш... жэлэйхиин тухай юм.

Ороной ороохо таряа ургуулда... гол районууд болохшо Чонград, Ба... Кишкун, Бекеш болон бусад зарим... областьнуудта хүдөө ажахын хүдэл... мэри амжалтатайгаар дүүргэгдэж... байна.

Советскэ Союзай, Хитадай Ара... дай Республикын, Чехословакии... Польшын болон социалистическ... бусад оронуудай зүгhөө Венгрид... улам бүри ехэ туhаламжын үзүү... лэгдэжэ байhан тухай мэдээсэлнүү... дые Венгриин ажалшад ехэ баяр... тайгаар угтана. Венгридэ гансаха... Захонь станци дээгүүр үдэр бүхэн... 550-hаа 600 хүрэтэр вагон элдэб... ашаан эльгээгдэнэ.

Захонь станци дээрэхи ашаа түр... гэнөөр буулгаха зорилгоор гүрэнэй... энэ шухала хэрэгтэ туhаламжа... үзүүлхэ уряатайгаар правительст... венна органууд хүдэлмэришэдтэ, таряашадта болон залуушуулда... хандаа.

(ТАСС).

Алжиртахи байдал

Алжирай арадай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй боложол байhан тухай мэдээсэлнүүдые Париж городой хэблэл толилно. Оройнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байhан арадай-сүлөөрэлгын армиин частьнуудта болон партизанuудта Алжирай хүн зон туhаламжа үзүүлнэ. Алжирай элдэб районуудта французска ба алжирска сэрэгэй частьнуудай хоорондо ноябриин 29-дэ шэнэ тулалдаанууд болоо. Франциин сэрэгэй засагаархидай түлөөлэгшын мэдүүлhэнэй ёhoop гурбан ехэхэн тулалдаанай үедэ 89 алжирец алуулhан байна.

Себбуhаа хойгуурхи Тлемсен гэжэ хадалиг нютагта хүндэ хүшэр байлдаан болоо. Алжирецуудта французска армиин ябаган сэрэгэй 12-дохи полкын частьнууд добтолhон байна. Алишье талаhаань хүнүүд алуулаа.

Французуудай мэдээсэлэй ёhoop Батнаhаа зүүн урда тээ шанта байлдаан боложо, Алжирай национально-сүлөөрэлгын армиин 15 солдат алуулаа. Французска сэрэгүүдэй зүгhөө хэдэн хүнэй алуулhан тухай мэдээсэгдэнэгүй. Мүн бусад газарнуудташье тулалдаан болоно.

Алжирецуудта хамаатай худалдаа наймаанай бүхы предприятинууд ноябриин 30-да Алжир городто бултадаа хаалтатай байгаа.

(ТАСС).

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37 отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14 культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00624. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 7001.